

1. Ordu Askeri Mahkemesi'nin kararı :

'Osman Mehmet Önsoy İşkence ile öldürüldü'

Oğlu Osman Mehmet Önsoy'un ölüm olayı üzerine giden Mehmet Önsoy, oğlunun cenaze töreninde.

"...yasal hiçbir dayanağı olmayan Sıkıyönetim Askeri Savcılığının K.Y.O. Kararının kaldırılarak Emniyet 1'nci Şube'de görevli kişiler hakkında, gözaltı sırasında işkence ile adam öldürmek suçundan ötürü kamu davası açılması gerekliliğine oybirliği ile karar verildi"

"...açlık grevine başladığı bildirilen O.Mehmet Önsoy'a derhal tıbbi müdahale yapılması gerekirken, elleri ve ayakları bağlanarak uzun süre 1'nci Şube'de tutulması dahi başı başına insanlık suçunu oluşturan işkencenin varlığına açık bir kanıttır"

"...Emniyet 1'nci Şube'de kaldığı süre içinde kendisini 'ağır bir şok ve koma' durumuna getiren nedenler üzerinde önemle durulması gerekirken Askeri Savcılıkça yürütülen soruşturmanın yetersiz kaldığı açıkça görülmektedir"

HABERİ 5. SAYFADA

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Helvacı

"Beş baskı yasasına ilişkin düzenleme yeni bir çıkmazdır"

ANKARA (DEMOKRAT) Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı, sıkıyönetimle bulunan davaların çoğunun sıkıyönetim ile ilgili bulunmadığını belirterek, AP ile CHP'nin Meclis'ten çıkarılması konusunda anlaşmaları beş baskı yasa tasarısı konusunda, "Yeni düzenleme, yeni bir çıkmaz getirecektir" dedi. Helvacı gazetemize yaptığı açıklamada, sıkıyönetim...

(Devamı 7. Sayfada)

Anayasa Komisyonu'nun reddettiği tasarımı İçişleri Komisyonu kabul etti

Özel Güvenlik Örgütü tasarısı tekrar Meclis'te

Meclis gündemine önümüzdeki günlerde alınması beklenen tasarıya göre, özel güvenlik elemanları grev yapamayacak.

İçişleri Komisyonu, tasarının kabul edilmesine, pek çok kuruluşun özel koruma örgütü bulundurduğunu ve bu tasarının yasallaşması durumunda, zaten var olan bu örgütlerin yeni bir statüye bağlanmasını gerektirdi.

ANKARA (DEMOKRAT) Banka ve diğer kurum ve kuruluşlarının korunması ve güvenliklerinin sağlanması için yasa tasarısı Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda Anayasa'ya aykırı bulunmasına karşın İçişleri Komisyonu'nda incelenerek benimsendi. İçişleri Komisyonu'na benimsenerek Millet Meclisi Genel Kurulu'na sunulan özel güvenlik örgütü kurulmasına ilişkin yasa tasarısının Meclisler çalışması gündeme alınması bekleniyor.

Millet Meclisi İçişleri Komisyonu, sözkonusu tasarıya ilişkin raporunda tasarı'nın Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki Adalet...

(Devamı 7. Sayfada)

Beş yasa tasarısını görüşüyorlar

Partilerarası Komisyon çalışmalarını dün de sürdürdü

CHP'nin baskı yasaları ve üzerindeki değişiklikleri saptamak amacıyla kurulan parti içi komisyon ise Sıkıyönetim Komutanlarının yetkilerinin artırılması ile ilgili yasa ve Ceza Mahkemeleri Usulü yasasında bazı değişiklikler yaptı.

HABERİ 7. SAYFADA

CHP'de muhalefete yönelik operasyon genişliyor

Karadeniz'de temaslarını sürdüren operasyon ekibinde Genel Yönetim Kurulu üyeleri İmadedtin Elmas, İlyas Kılıç ve Avni Gürsoy yer alıyor.

HABERİ 7. SAYFADA

Demirel Hükümeti 9 ayda 51 grev erteleme kararı ile rekor kırdı

80 bin işçi greve çıkmak için bekliyor

Hükümetin yoğun erteleme kararlarına karşın 50 bini aşkın işçinin greve çıkması durdurulamadı.

HABER MERKEZİ Demirel Hükümeti'nin 9 ayda 51 grev erteleme kararı aldığı ve Bakanlar Kurulu'nun bu uygulamayla TC tarihindeki en çok grev erteleyen hükümeti olduğu saptandı. Hükümetin erteleme kararları nedeniyle 80 bini aşkın işçi greve çıkmak için beklerken 50 bini aşkın işçinin greve çıkmasının durdurulmadığı belirtildi.

(Devamı 7. Sayfada)

SENDİKALAR VE ÜNİVERSİTE ÇEVRELERİ GREV ERTELEME KARARINA KARŞI ÇIKIYOR

(1)

Sağlık emekçilerinin dünya direnişine Ankara Doktor Sami Ulus Hastanesi'nde çalışanlar da katıldı. Hastane personeli direniş boyunca acil servisler dışındaki bölümlerde iş bırakarak hastane bahçesinde toplandılar.

Ankara ve İzmir'de

Doktorlar uyarı direnişi yaptı

Tam süre ödenekleriyle maaşların birlikte vergilendirilmesini protesto eden doktorların direnişi sırasında acil olayların dışında görev yapılmadı.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek, sağlık hizmetlerinin patlama noktasına vardığını belirterek buna örnek olarak Ankara'daki direnişi gösterdi.

HABER MERKEZİ Sayıştay kararına göre tam süre ödenekleriyle maaşların birlikte vergilendirilmesi uygulamasını protesto eden doktorlar Ankara ve İzmir'de bir günlük direniş yaptılar. Çeşitli yerlerde yer yer sağlık personelinin de katıldığı direniş sırasında acil olaylar dışında görev yapılmadı.

(Devamı 7. Sayfada)

Bolivya'da maden işçilerinin direnişi kırılmadı

General Meza, halk direnişini kırabilmek için uzun yıllar iktidarda kalmak zorunda olduklarını söyledi

HABERİ 7. SAYFADA

Salvador'da Cunta "Özel Harp" uyguluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir Orta Amerika ülkesi olan Salvador'da iç savaş tüm hızıyla devam ederken, cuntanın gerilla faaliyetlerine karşı "özel harp" uygulamasına giriştiği bildirildi. Gerillaların güçlü olduğu bölgelerde Amerikalı uzmanların da katıldığı operasyonlarla köyler boşaltılıyor, köylüler belirli merkezlere toplanıyor. Ulusal Muhafızların gerilla hareketlerine karşı genel saldırıya hazırlandığı bildirildi.

Öte yandan başkent San Salvador'da gerillalar 4 radyo istasyonunu ele geçirdi.

(Devamı 7. Sayfada)

Yeni Çeltek'te bugüne dek 100'e yakın işçi iş kazaları sonucu yaşamını yitirdi

Son günlerde iktidarın hedefi haline gelen Amasya Yeni Çeltek Linyit İşletmesi'nde bugüne dek 100'e yakın maden işçisi iş kazaları sonucu yaşamını yitirdi. Yerin yüzlerce metre derinliklerinde ilkel üretim yöntemleri ile çalışan maden işçilerinin çalışma koşulları son derece zor. Grizu gazının bol olduğu Yeni Çeltek'te yalnızca bir seferinde 65 işçi grizu patlaması sonucu yaşamını yitirdi.

1963 yılında meydana gelen bu iş kazasını yenileri izledi ve bugüne dek toplam 100'e yakın işçi yeralında öldü. Şu günlerde grevleri süren işçilerin ekonomik hakları kadar önemstedikleri en önemli konulardan biri işte bu iş kazalarıdır. Yeni Çeltek işçileri bugün ölen arkadaşlarına sahip çıkıyor ve bu konuda duyarlı davranarak grevini sürdürüyor.

FATSA'DA 4 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Bursa'nın Gemlik ilçesi MHP Sekreteri öldürüldü

Uşak'ta bir kahveye saldırı sonucu iki kişiyi yaradılar.

Istanbul'da çeşitli eylemlerden sanık 295 kişi gözaltına alındı.

Malatya'da gösteri sırasında çatışma çıktı: Bir öğretmen öldü.

Ankara'da sağ görüşlü bir kişi öldürüldü.

Adana'da meydana gelen çeşitli olaylarda bir polis 7 kişi öldürüldü.

Urfa ve Diyarbakır'da 3 kişi öldürüldü.

Aybastı-Kabatas'ta faşistlerce öldürülen 3 yurttaşın cenazesinin kaldırılmasından sonra sokaka çıkma yasası kondu.

HABERİ 5. SAYFADA

Atina'da Galip Özmen'in öldürülmesiyle ilgili olarak 100 kişi gözaltına alındı

Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil Galip Özmen'in ölümünü "nefretle" karşıladığını bildirdi ve suçluların yakalanmasını konusunda ilgililerin gerekli önlemleri alacaklarına inandığını söyledi.

HABER MERKEZİ

Önceki gece Atina'da uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülen Türkiye Büyükelçiliği'nde görevli ataşe Galip Özmen'in katli ile ilgili olarak 100 kişinin gözaltına alındığı ve olayın soruşturulduğu bildirildi. Yunanistan polisi olayla ilgili açıklamada, Galip Özmen ve ailesinin Atina'nın Pangrati kesiminde park etmiş olan otomobillerinin içindeki 23-25 yaşlarındaki bir erkek genç yaşı olarak Özmen lere yakalandığını söyledi.

(Devamı 7. Sayfada)

İŞTE SATIŞA ÇIKARTILAN "İMECE KARTLARI"

"DEMOKRAT, halka ait olan ne varsa, halkın aydınlık geleceğine, iyiyeye, güzele, doğruya, kardeşliğe, özgürlüğe ait ne varsa her şeyi sahip çıkan ve olayları halkın çıkarları doğrultusunda tüm gerçek yönleriyle yansıtmaya büyük özen gösteren bir kitle gazetesi olacaktır."

Bugün okurlarımız başta olmak üzere tüm kamuoyunun bildiği bir takım güçlüklerle karşı karşıyayız. Bu güçlükleri yine sizlerle birlikte aşacağız. Yedi ay önce bağlattığımız imce bugün yeni görevlerle karşı karşıya. Karşılaştığımız güçlükleri aşmak için "İmce Kartları" nı satışa çıkardık. Tüm DEMOKRAT okurlarını ve DEMOKRAT'ın yaşamaması isteyen herkesi bu imceye katılmaya çağırıyoruz. Tanesi 100 TL'ye satılan kartları gazete bürolarımızdan ve aşağıdaki banka hesapları ve posta aracılığıyla temin edebilirsiniz. İş Bankası Türkiye Şubesi 2640 nolu hesap ve Ziraat Bankası Çemberlitaş Şubesi 172. nolu hesap.

Doç. Alpaslan Işıklı:

"Grev ertelemeleri bazı sendika yöneticilerinin gözünü açmalıdır"

"Siyasal iktidar bu uygulamaları ile grev ve sendika hakkına yönelik saldırılarını örtülü bir biçimde sürdürüyor"

ANKARA (DEMOKRAT) Demirel hükümeti kurulduğundan bu yana aldığı grev erteleme kararlarıyla rekor kıran, hükümetin bu tutumuna karşı sendikalar, üniversite çevrelerinden, ilerici demokrat kesimlerden tepkiler giderek yoğunlaşıyor. Bu konuda DEMOKRAT'ın sorularını yanıtlayan SBF Öğretim Üyesi Doç. Dr. Alpaslan Işıklı, (Devamı 7. Sayfada)

Başbakan gensoru verildi diye İsrail'le ilişkilerin kesilmeyeceğini bildirdi

Demirel bir Türk diplomatının Atina'da öldürülmesi hakkında "Türkiye'nin düşmanları hareket halinde" derken, sağlık hizmetlerinin direnişi konusunda "Direnenek ne kazanır bilmiyorum" şeklinde konuştu

HABERİ 7. SAYFADA

Ecevit, Maliye Bakanı Sezgin hakkında gensoru vereceklerini açıkladı

"İstifa ettirilen İçişleri Bakanı Gülcügil'in açıklamaları hükümetin boynunda bir suç hükümü gibi asılı durmaktadır"

HABERİ 7. SAYFADA

"Bakırköy Savcısı Kemal Türkler'in katilleri için ne gibi bir işlem yaptı?"

İSTANBUL(THA) Kısa adı DİSK olan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Işıklı, "kendisi yetki alanında bulunan Merter'de Kemal Türkler'i katleden ve elini kolunu sallayarak dolaşan faşist caniler konusunda ne gibi bir işlem yaptığı merak konusu olan Bakırköy savcısının DİSK'ın kapatılması iste-

(Devamı 7. Sayfada)

AKLA
KARAEMİL
GALİP
SANDALCI

Hiç kaydıracak, esir almaca, uzun eşek, çelik çomak, kafa-karış oynanmış mıdır mahallede? Yağmur çamur, sıcak soğuk demeden, sabahdan akşama dek top peşinde koşmuş mudur arsada? Voleybol maçına çıkmış, basket potasına sıçramış mıdır? Yüzmüş müdür dere, denizde zamanı unutarak saadere? Sapanla kuş kovalamış, taş kavgasında başını yarmış, bahçelerden meyve aralamış, okul yüznumarasında gizlice sigara içmiş midir? Okuldan kaçıp sinemaya gitmiş, kahvede pişti oynamış mıdır? Komşu kızla mektuplaşmış, tenhalarda elele tutuşmuş mudur? Haklı haksız nedenlerle horozlanıp dövüşmüş müdür şurada burada? Boşverip sınavlara, gidip kafayı çekmiş midir arasıra? Yeni filmleri, sergileri, kitap ve tiyatroları izlemiş midir? Diklenmiş midir haksızlığa, kaba gice? Basmış mıdır küfürü kızınca, ağzı dolusu? Acımış mıdır bir ıslak köpeğe? Takılmış mıdır gözü bir çocuk gülüşüne, hamal yüküne, bir yerlerde açmış bir çiçeğe? Ağlamış mıdır gözleri kuru? Gülmüş müdür doyasıya? Bilmiş midir ö-

Robotumsu

veriyi, bölüşmeyi, sevmeyi, direnmeyi? Acıyla çentiklenmiş ve de sevgiyle dolup taşmış mıdır yüreği? İnlanmış mıdır gerçeğe, dürüstlüğü, halına açık sözlülüğe, özgürlüğe, insanlığına?

Olması gerek. Üç aşağı beş yukarı, fazlası ya da eksikliği ile.

İnsan bu bel!
Oysa, nasıl bir vurdumduymazlıktan, bilmezlikten geliyor bunca gerçeği.
Hiç bir iç dürtüsü yokmuş gibi rahat.
"Mamak ve Sivas Cezaevlerinden vaki fi-rarları fevkalade önemle takip ediyoruz.. Amansız bir şekilde takip ediyoruz" diyor.

Televizyon ekranından milyonlarca vatandaşın gözlerinin içine bakarak.

Ve, kaçandan çok kaçırını bulması gerektiği gerçeğini, laf kalabalığında, boğuntuya getirecek.

Kaçanlarla birlikte kaçarak.
Gerçeği aramaktan kaçınarak
Buzdan bir soğukkanlılıkla.
İçinde insanın sıcaklığı yokmuş gibi.
Sanki politikaya programlanmış bir robot.

YARADANA SİĞİNİP

Dekor ve ışık

Can YÜCEL

CHP'nin geçen Salı günü Ortak Grup toplantısında, eski Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık, şunları söylemiş: Parlamento'nun gündemi Parlamento dışından hazırlanıyor. Demirel Milli Güvenlik Kurulu'nun arkasına sığınıyor. Milli Güvenlik Kurulu Parlamento'yu denetleyemez, Parlamento'ya tavsiye bulunur. Parlamento bunu uygular. Herkes sorumluluğunu bilmek zorundadır. Hükümet Milli Güvenlik Kurulu'nu görevinden sapırmak eğiliminde gözükmektedir. Hükümet Parlamento huzuruna adeta bu kurulun arkasına saklanarak çıkmaktadır. Parlamento bir dekor haline getirilmek isteniyor. Buna lahayit kalmayız."

Sayın Hasan Esat'ın siyasal yaşamımızın gündeline bazı boşa kalan noktalara ışık tutucu bu sözleri, merhum Cahit Irgat'ın başından geçmiş bir olayı hatırlattı bana. Cahit, sudan bir nedenle Devlet Konservatuarı'ndan tasdiknamelendirildiğinde, kendisini Ankara Gari'nda selametelemede gelen arkadaşlarına, tren tam kalktığı sırada vagonun penceresinden "Aktör geliyor, geri de dekorlar kaldı," diye seslenmiş... Tanrı, aktörden yana hayli mümbit bir zemin olduğu görülen Parlamento'muzu, Işık'ın vurguladığı böyle bir akibetten korusun!..

Lakin, (varsı eğer) bu tehlikeden sıyrılmanın çaresi, sade hükümeti değil, aynı zamanda Başmuhalefet partisini de bu doğrultudaki manevralardan alıkoymaktır. Çankaya'daki iftarda, Çağlayangil Ecevit'e (Ecevit'in sonradan açıldığı üze) "Sözün geçen tasarılarına bazı önerilerini son Milli Güvenlik Kurulu'na yazılı olarak getirdiklerini" ihlas etmişse, bu bence Ecevit'i istemediği ödünlere zorlamadan çok, CHP Genel Başkanı'nı kendi grupları karşısında güçlendirmeye yararmış. Nitekim, Ecevit, "baskı ve terör yasaları" deyimini kullanan Süleyman Genç'in hücumunu bu sayede kolayca savuşturmuş, ve "Sözün geçen tasarılarına grubumuzun bir üyesi-nin baskı ve terör yasası damgası vurması partiyi yaralamaktan başka bir işe yaramaz," diyerek vaziyeti kurtarabilmiştir. İki büyük parti arasındakı pazarlığın ilk aşamasını oluşturan Beş NOKTA Operasyonu'nda Ecevit'in onca yumuşak başlılığına karşın, Ortak Grubu karşısına çıktığı zaman, DGM ve Olağanüstü yasasına karşı Plevne Müdafiliği taslaması ve Manakyan ağızlarıyla "Demokrasiyi korumak için ölümü de göze almalıyız," yolunda tiradlara girişti, dudaklarının Devletin Ali Menfaatleri bityiyla Demokrasi sakalı arasına sıkışmış oluyordur. Üstelik, "yazılı metin" lafının ilk kez CHP'ye yatkın bir basın organınca ortaya atıldığı da günahın da sevabının da kizil tutulması gereken üçü iftar portakalını kimin soyduğuna ilişkin bazı kuşkular uyandırmaktadır...

Bütün bu sözlerle, yarı Demirel'in gruplarını henüz hazır edemediği bazı girişimlere razı etmek için Emr-i yömüllere sığınmaktan çekinceğini söylemek istemiyorum. O da zamanı gelince, Bandoyla halay çekecektir elbet.

Su anda, resmi açıklamalara inanıyoruz, ortada "uyarı mektubu" da yok, bir "muhtıra" da. Ama ortada bir MUHATARA var, yani Korkulu Bir Durum...

Böbreklerinizi bağışlayın
4 kişinin hayatını kurtarınT. DİALİZ VE TRANSPLANTASYON DERNEĞİ
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TEL:24 22 40/1732

DOKU ve ORGAN BAĞIŞ BELGESİ

Yüksek ÖZGÜLLÜK
Yüksek TRANSPLANTASYON DENEYİMİ

Abi Adı: _____ Soyadı: _____

Doğum Tarihi: _____ Doğum Yeri: _____

Kan Grubu: _____ Adresi: _____

Tel: _____

Taban veremim sonra verdim sonra dedim ve organlarım diğer hastaların tedavisi için kullanılmaya izin veriyorum.

Yükseklik: _____ Ağırlık: _____ Yaş: _____

HALKIN DİLİNDEN

Akşehir "Üç Metre Beze" karikatür Sergisi ve Ordu 11. Altın Fındık Şenliği üzerine

Ben gencim. İnsan böyle birşey söyleyince farkında olmadan gençliği düşünürsün. Sınıf bilincinden yoksun, aralarında kötümserlik, karamsarlık, umutsuzluk yayılan, sindirilen ya da pasifize olan gençliği. Egemenler tarafından gerçeklikten, gerçek sorunlardan uzaklaştırılmaya çalışılan gençliği. Egemen bu iş için seksi, alkolü, cikleli, mikimau-su, televizyonu, müziği, modayı ve benzerlerini ortaya çıkarıyor. Ancak bütün bunlara karşın gençler gider-gelecek arayanlar. Gençler bir kimse YA DA BİR ŞEYİ ÜZERİNDE İŞLEYEREK AMACA GÖRE GELİŞTİRMEYİ EĞİTİM OLUŞTURU DA BİLİYORLAR.

Bilindiği gibi 7. Uluslararası Nasreddin Hoca Şenliği 5-10 Temmuz tarihleri arasında Akşehir'de ve 11. Altın Fındık Şenliği 13-20 Temmuz tarihleri arasında Ordu'da yapıldı:

a) NASREDDİN HOCA ŞENLİĞİ

Bize göre bu şenlik halkın katılımının sağlanamadığı bir şenlikti. Yani şenlik tümüyle halktan kopuktu. Evet davul, zurna sesi duyduğunda da folklor oyunlarını izlemeye geliyordu halk, ama kapalı salonlardaki sergilere gitmiyor, tartışmalara katılmıyordu.

Bunun bir nedeni şenliklerin bir BAYRAM olduğu görüşünü savunmaktır. Biz halkın bir sergi önünde kalabalıklaştığını, tartıştığını gördük. Ya kendi sorunlarını işleyen nitelikli bir sergi bulmuştu ya da sergi ayağına gelmişti doğrusu da bu ya. Bel-

ki de diğer sergilerde olduğu gibi bir teypte "rock'n roll" çalmıyordu.

Açıklamaya çalıştığım sergi, karikatürler Derneği İzmir Şubesi'nin Akşehir'e getirdiği "ÜÇ METRE BEZE" sergisi. Karikatürler bez üzerine yapılmıştı ve bir açık hava sergisiydi. Sergiyi getiren İzmir Karikatür-ciler Derneği Başkanı Tufan Arkay'ın "Tufan arkadaş, niye bez ve niye açık hava?" diye sordu: "Bez ucuz ve kağıda göre daha kalıcı. Bu bez çalışmamız bizim yıl-ğün olan geçmiş çalış-malarımızın son aşaması. Kitlelerle hızlı bağ kura-bilen bir araç karikatür. Biz kendimize bu aracı nerede, ne zaman ve na-sıl kullanabileceğimizi sor-duk. Bir de şu üre-ttiklerimiz sergi salonla-rından çıkarılmak dedik."

b) ALTIN FINDIK ŞENLİĞİ:

Çorum ve Fatsa olay-ları gündemde iken bu şenlik çağrısı İstanbul'daki Sanatçılar Birliği'ne yapılmıştı. Anlamı bir şenlik olmalıydı bu. Şenliğe Sanatçılar Birliği müzik ve karikatür kolu katıldı. Ölü bir kent gö-rünümünde olan Çorum'u Fatsa'yı geçtik. Ordu'ya geldik. Şenliği Ordu Belediyesi düzenliyordu. Demokrat yapıda idi Belediye. Karikatür

Sergimizi meydana açma-lydık. Akşehir'de gözle-miştik. Sergi köy köy, sokak sokak dolmamıştı. Biz sormalıydık. Şunu da çiz be kardeşim demeliydik. Mey-danda açık sergiyi. Ama oradan başka yere gide-medi. Hükümet değişik-lğinde biz ilerici ola-cağz diyen şenlik ko-mitesi, devrimci nitelikli herşeyi engelliyordu. Anti-faşist müzikli slide gösterisi şenlik komite-si programına-duyurulma-sına karşın alınmadı. Adıyaman Turizm Büro-sunun düzenlediği konulu halkoyununda, oraklar olduğu için, son gece oy-

nanmasına izin verilmedi. İlk gece çıkarılan devrimci ozan Murat Kadı-oğlu, faşistleri sinirlen-dimeyelim götüşüyle öteki geceler çıkarılma-dı. Ancak bizler; 50 km. ötede, Fatsa'da, insanlara kıyılırken, nedensiz tut-klanıp, işkence gö-rürlerken, Altın Fındık Şenliği'nin, halko-yunları ve bisiklet yarış-ması şenliği olmasını istemiyor ve faşist valinin "uygunsuz bir şey olur-sa şenliği kapatırım ha" görüşüne boyun eğen şenlik komitesini ta-nımyorduk. "Halkımı-uyannasın diye, niye giz-lenir gerçekler" ya da "sevgi dolu yüreğimizi a-cı ile doldurdunuz" diye bağışlamak istiyorduk. Ordu'lu, Fatsa'lı, Adı-yamanlı, Antep'li, Kar-sı'lı, İstanbul devrimciler, toplumsal değişikliklere neden olabilecek düşün-celer üreten ve bu düşün-celer doğrultusunda eyle-me girişen sanatçı ol-duğünü biliyorlardı. Sa-natın işlevini gören bu devrimci arkadaşların dayanaşmasıyla bir gece düzenlendi. Koşullar el-verdiğince düzenlenen ge-cenin, insan ruhunu çoş-uklandırması ve onun bu çoşuklusunun işrekl kılın-ması açısından devrimci kilitli ve sanat mücade-lesinde bir zorunluluk ol-duğu vurgulandı.

Bu gece, şenliği dü-zenleyenlerce kınandı. Ayrıca kendilerine ilerici diyen bazı gençler bir sanattan anlamayız di-yor ve buna karşın bir burjuva sanatını savun-dukları için eleştirildikle-rinden, geceyi düzenli-yenleri tehdit ediyorlar-dı. Ama katliamları di-

şenler dayanışma için-deydiler. Ve şenlik bitti. İzmirli karikatürist ar-kadaşlar genç. Bizim gibi. Gençler, sorunları bilmekte kalmayıp somut işler yapıyorlar. Anamal-e yaşamın yarattığı eyle-misiz, edilgen, apolitik insanlar topluluğunu, bi-ttiren etkinliklere katılan, politik, etken insanlar ha-line dönüşmelerine kat-kıda bulunmak istiyor-lar. Çalışkan olmak ist-iyorlar.

İki şenlik anlattım sı-z-e. İki şenlikte de bay-ram havası ortaktı. Şu günlerde şenlikler iyi dü-şünülmeli. Şenlikleri dü-zenleyenlerin neyin gerek-li olduğunu ve neleri gö-güslüyeceklerini iyi düşün-meliler. Şenlikleri halkın benimsenmesi ist-eniyorsa örgütlü bir yapı kurulmalı ve eğitim amacı gütmeli şenlik-ler. EZİLP DURUYO-RUZ, BAYRAM BENİM NEYİME dememeli şen-likler. Bunun için Fatsa şenliği önemli idi. Bu da düşünmeli.

FIRUZ KUTAL
İSTANBUL

Heey Dünya Heey
heey dünya
heey
çözdük sarmı
yoksulluğumuzun
ve gücünü bileğimizin
boralardan
fırtınalardan
katliamlardan geçerek
kan-ter içinde
geliyoruz
zapetmeye seni
heey dünya
heey
H.GENCO-URFA

DÜŞÜNCE ALANI
Yeni - Çeltek
Linyit işletmesi RaporuMaden Mühendisleri Odası (*)
Araştırma Grubu

-1-

Amasya'nın Merzifon ilçesi Yeni Çeltek Linyit işletmesinde maden iş-cileri 31 Mayıs'tan buyana grevde. Grevden önce bu işletmede 34 gün boyunca işçilerin yönetiminde üre-tim yapılmıştı. İşveren ocağın kapatıldığını açıklamış, işçiler de karara itiraz ederek üretimi sürdürmüştür.

Yeni Çeltek grevi ile ilgili, biri iş-veren tarafından, biri de işyerinde örgütlü olan Yeraltı Maden-İş Sen-dikası tarafından açılmış iki dava henüz sürmektedir. Yeni Çeltek Lin-yit işletmesi grevin yasadışı olduğu-nu öne sürmektedir. Sendika ise, işletmenin "zarar ettiği" gerekçesiyle kapatılmasını ve işçilerin iş akit-lelerinin feshedilmesini "yasa dışı lokavt" olarak nitelendirmektedir. Bu iddia ile sendikanın 4. iş mahkeme-sinde açtığı davada Maden Müh-en-disleri Odası tarafından sunulan ra-por, konuya ışık getirecek bilgiler içermektedir. Bu raporun bir özetini sunuyoruz.

YENİ ÇELTEK LİNYİT
İŞLETMESİ RAPORU

Yeni Çeltek Linyit İşletmesi, Ye-ni Çeltek Kömür ve Madencilik A.Ş.'ne bağlıdır. Bu şirket, 23.3.1979 ta-rihinde yaptığı genel kurulda işlet-menin kapatılması kararını almıştır. 6309 sayılı Maden Kanununa gö-re bir maden işletmesinin terki an-cak,

1. Ruhsat alanında rezervin tüken-mesi,
2. İşletmenin iktisaden imkansız duruma gelmesi ile olanaklıdır.

Anılan işletmede bu iki neden va-rılmadığı gibi, terk veya kapatma iş-le-mi için gerekli işlemler de yerine getirilmemiştir.

İŞLETME HAKKINDA GENEL
BİLGİLER:

Anonim şirketin halen üretim ya-pan iki işletmesi vardır:

Yeni Çeltek İşletmesi (Amasya-Suluova)

Sorgun Linyit İşletmesi (Yozgat-Sorgun)

Bu iki işletmeden ayrı olarak, Şırnak Asfaltit İşletmesi 2172 sayılı yasa ile TKİ tarafından devralınmış-tır. Şırnak Asfaltit İşletmesi, şirketin en karlı işletmesiydi. Bu işletmenin TKİ'ce devralınması ve daha az karlı olan ve 2172 sayılı yasanın kapsa-mında bulunan Sorgun İşletmesinin de devralınma durumuna gelmesi gir-keti güç duruma bırakmıştır. Bu-nun sonucu olarak 18.6.1979 tarihli toplantıda Yönetim Kurulu Yeni Çeltek İşletmesinin kapatıl-masını kararlaştırmıştır. Anılan ta-rihden bu yana, Sorgun İşletmesinin de devralınmaması nedeni ile, kapat-ma kararı savsaklanmış, üretim de-vam etmiştir. Daha sonra 23.3.1980 tarihinde yapılan şirket genel kuru-lunda yeniden kapatma kararı alın-mıştır. İşletmede çalışan 900 kadar işçinin de işine 24.4.1980 tarihinde son verilmiştir. İşyerinde yetkili olan Yeraltı ve Yerüstü Devrimci Maden-İşçileri Sendikası grev uygulamakta-dır.

YENİ ÇELTEK LİNYİT
İŞLETMESİ:

İşletme Merzifon ilçesi sınırları içinde, Ankara-Samsun-Amasya kara yolu kenarındadır. 150 sayılı İşlet-me imtiyazının süresi 1996 yılına ka-dar geçerlidir. Yeraltı ve Yerüstü tesisi-leri oldukça geliştirilmiştir. Ka-mu işletmelerinde var olan olanak-ların burada da olduğu gözlenmiştir. Ulaşım ve enerji sorunu yoktur.

Bugün için Yeni Çeltek sahasında 3 milyon ton görünürlü kömür rezerv vardır. Muhtemel rezerve de 3 milyon ton tahmin edilmektedir. Jeolojik yapı yeni çalışmalarla rezervin artırılacağı kanıtlan niteliktedir. İşletme yöneticilerinin yeni haklılıklara giriş-mesinin nedeni de rezervin artma ihtimalinin çok yüksek olduğundan kaynaklanmaktadır.

Diğer taraftan burada üretilen kö-mür Türkiye'deki en kaliteli olan-larından biridir. Üretim yapılan pan-orlardan alınan numunenin analiz so-nuçları şöyledir:

	Orjinal	Havada	Kuru
Su %	9.66	5.20	—
Kül %	6.61	5.89	6.21
Kalori (K.cal)	6136	6468	6855

Kükürt ise yok mertebesinde.

ÜRETİM VE RANTİDANILAR
Yeni Çeltek işletmesinde üretim, dönmürlü uzunyayık metodu ile yapılmakta ve 5 adet desandriden ünçler-le dışarı çıkarılmaktadır. İşletmede üretilmiş belirlenen en büyük etken

nakiyatıdır. Bugünkü nakliyat düze-ninde günlük üretimin 400 tonun üze-rine çıkması olanaklı değildir. İşlet-me uygulamaya konulan yeni bir proje ile üretim tek desandriden (skip) dışarı nakledilecektir. 400 metre olarak projelendirilen skyp desandridinin 42 m.lik kısmı kalmış-tır. Kalan betonlama işlemleri ile birlikte 3-4 aylık zaman aralığında bu çok önemli tesis bitirilebilir. Skip desandridinin devreye girmesi ile ha-valandırma, suatım ve nakliyatla bü-yük bir rahatlama sağlanacak, gün-lük üretim 1000 tona çıkarılabile-cektir. Skyp sisteminin devreye gir-mesi randmanları da artıracaktır. Bu gün randmanlara etki eden en büyük etken, işçilerin desandriden iniş çıkışları sırasında yitirilen za-man ve yorgunluktur. Diğer taraftan bugünkü nakliyat düzeninde çok fazla işçi çalıştırılmaktadır. Olan-ın da kazıya kaydırılması ile genel randman 1 ton'a çıkarılabilir.

DEĞERLENDİRME:

Yerinde yapılan inceleme ve edini-len diğer bilgilerin değerlendirilme-si sonucu kapatma kararının yasal dayanağın yoksun olduğu kanısına varılmıştır. Şöyleki:

Maden yasasının 75. maddesinde, bir işletme hakkı sahibinin maden sahasındaki faaliyeti kendiliğinden durduramayacağı yazılmıştır. Mücbir sebep veya beklenmeyen haller ne-denliyle bir madenin işletme faali-yetinin geçici olarak tatlıne, işletme hakkı sahibinin talebi üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca karar verebileceği aynı yasanın 79 un-cu maddesinde belirtilmiştir. Maden kanununun 97. maddesinde ise aynen,

"İşletme ruhsatnamesi veya işlet-me imtiyazı sahasında maden tüken-diği veya işletmesi iktisaden imkansız hale geldiği takdirde sahibi, Ekonomi ve Ticaret Vekaletinin muvafakıyla işletme hakkını terk edebilir. İşletme hakkının terk edilebilmesi için madenin tükenmişliği veya iktisaden işletme imkanı kalmadığına gerekli fenni vesikalarla ispatı lazımdır."

Terk talebi ve müstenidatı icabın-da Ekonomi ve Ticaret Vekaletince mahallinde tetkik edilir, işletme hakkı sahibine madende gerekli emniyet tedbirleri aldırıldıktan sonra işletme hakkının terki vekâletçe ka-rara bağlanır," denmektedir.

Terk Talimatnamesinin 2. maddesinde de, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca gönderilecek terk istemi dilekçesine,

a) Madenin terkinin icap ettiren hal ve sebepleri izah ve ispat eden gerek-li fenni ve mali vesikaların,

b) Talep tarihine kadar olan bü-tün imalat durumu işlenmiş ve en son ölçü yerlerine ölçü tarihleri kaydedilmiş bulunan imalat haritasından 3 nüshasının ekleneceği yazılır.

Simdi işletme hakkı sahibi şirk-etin uygulamalarına değinelim.

Terk isteminde gösterilen gerekçe-lerin tespitinde saha fenni nezaret-çisi mühendisin görüşü alınmış mıdır? Terk talimatnamesinin 2. maddesinde, dilekçeye eklenmesi istenilen ge-rekçe raporu ve ocağın son durumu-nu gösterir imalat haritasının saha fennî nezaretçisi mühendisin tarafından tanzimi gereklidir. Oysa adı geçen işletmenin, 23.5.1980 günlü ihtarna-me ile azledilen tek fenni nezaretçi mühendisi tarafından, gerekçe raporu ve imalat haritası tanzim edilmemiş olup, yerine başka bir fenni nezaretçi mühendisi de atanmamıştır. Fenni ne-zaretçi mühendisin görüşü alınmamış- sızın yapılan terk istemi gerekçeleri-nin gerçeğe yakın olmayacağı açıktır.

İşletme hakkının terki istemi Ener-ji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca onaylanıp karara bağlanmış mıdır?

Terk istemi, Enerji ve Tabii Kay-naklar Bakanlığınca karara bağlan-mamış olup istemin kabulü de müm-kün değildir. Bakanlığın kararı bulun-maksızın, işletme hakkı sahibi şir-ke-tin alması olduğu kapatma kara-rının uygulamaya geçmesi ve işlet-me çalışan işçilerin iş akitlerini feshetmesi, Maden Kanunu ve iş kanunu hükümlerine aykırıdır.

(Devamı var)

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

2 AĞUSTOS

1973 Gebze bölgesindeki BAYER Tarım ilaçları Fabrikasında Petrol-İş Sen-dikası tarafından greve başlandı. Grev toplu sözleşme görüşmelerindeki uy-uşmazlıklardan kaynaklandı.

1977 Sakarya öğrenci yurdunda ve Niğ-de öğrenci yurtlarında kalan öğrenciler arasında çıkan çatışmada sol görüşlü Hüseyin Kara adlı öğrenci öldü.

İstanbul Fındıkzade'de Muzaffer Cengil'e ait kitapçı dükkan faşist-ler tarafından bombalanmıştır.

1977 Bir süre önce Ankara Yahyalar mahallesinde oturdugu eve gidenler faşistler tarafından yalanan devrimci Sefa Hakverdi öldürüldü.

1978 İzmir Buca cezaevinde 15 siyasi tutuklu genç al çıkartılması ve baskın protesto "amacıyla 4 günlük açlık grevine başlandı.

Çanakkale'de DEV -GENÇ tara-fından düzenlenen "Hayat pahal-lığı ve faşizmi protesto" mitingi yapıldı.

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

14-AĞUST-

GÜNÜN GÖZLEMİ

Seçim partisi üstüne..

Demirtaş CEYHUN

T oplumumuzun içinde bulunduğu konunun boyasına berraklığı bir başka dönem daha anımsamıyorum. Sayın Bülent Ecevit, istediği kadar 1960'lı yılların diline hala "özgürlükçü demokratik parlamenter sistemin korunması" vb. gibi deyimlerle konuşsun dursun. Artık kimsenin 60'lı yıllarda olduğu gibi, bir futbol kulübü seçmişcesine siyasi partisini, siyasal konumunu seçmesi, AP'nin, sadece anti-inönüçüler, anti CHP' lilerden oluşmadığını, MHP'deki sağcı sultan bile bütüyor. Açık açık "sağcıyız" diyor AP'li yöneticiler. De, Sermayeden yana girişimlerini gözlerden so' luma çabasında bile bulunuyor. Faşist canileri korumak söz konusu oldu mu, Süleyman Demirel kale gibi dikiliyor önlerine. İnanın, saygı duyuyorum onlara.

Şu tabloya baksanıza bir; Ola ki bir demokrat, Cumhuriyetçi seçilir korkusuyla, nasıl kenetleniverip Çağlayan' gili'nin gölgesi geçilecek Cumhurbaşkanlığı'nı sürekli hale getirdiler. Çağlayan' gili'nin Cumhurbaşkanı' na gilya gilya gilya karşı çıkan Sayın Ecevit, gördünüz, nasıl kuzu kuzu giti yemeyince... Demirel'e çocukca pazarlıklara bile girişti. Kıyısında köşesinde de olsa, "Başlı Yasa" ları konusunda bir anlaşma sağlanırdı. He, o bir dışişleri, MHP'yi ilna edip de, AP' nin içindeki gizli MHP' lilerle bir de AP-CHP koalisyona "he" deselerdi, Sayın Ecevit neler vermezdi acaba? Örneğin, DGM' lere, "Olağanüstü Hal Yasası" da çıkamaz mıydı? Oysa, once sorunu karşı Sayın Ecevit, Fatsa operasyonu sırasında bütün işçiyi açığa çıkardı. Valisini bile değiştirmede Demirel' e, Bence, Sayın CHP' liler, işçileri eski Bakanı Mustafa Güllügil' in Meclise verdikleri gensoru, önergesi nedeniyle görevden aldığını sanıyorlarsa, aldanyorlar. Güllügil' in gıcağı büyük, MHP' ye satışı.

Ölkeyi faşistleştirme operasyonları da, bunca rezaletle, bunca eleştiriyi karşın, hiç bir şey olmamış gibi sürüyor. Şimdi de sıra Yeni Çeltik' e.

Yargıtayca onanan idam kararlarının Başbakanlık Meclise sevk edildiği gün iki faşist caninin, ülkenin en ünlü hapisanesi diye bilinen Mamak Askeri Hapishanesinden kaçması, tarihimize der eşi daha görülmemiş, Demirel' in ünlü deyimle "fevkalade ayıp" bir rezalet, ama kimsenin kulun bile kıpırdadığı yok. Adamlar Devlet' le alay ediyorlar vallahi.

Ote yandan;

Ülkenin en büyük işçi kuruluşlarından biri olan DİSK' in kurucusu, eski Genel Başkanı, kendi kolundaki en büyük sendikalarından biri olan Maden-İş' in başkanı Kemal Türkler öldürülüyor. Amaç; bence işçi sınıfına küstahça meydan okumak. "Hodri meyan" demek, ma Sayın CHP' liler, Mustafa Güllügil Bakanlıkta itila ettirildi diye, Çorum ve Fatsa operasyonları unuttular. Meğer Çorum' da ve Fatsa' da işlenen cinayetlerin, rezaletlerin tek sorumlusu Güllügil fuharasyımı. Ama Fatsa' da hala işçilerin deşme ediyor, işçiler ara doydığına çekiliyor. Seçimle iş başına gelmiş Belediye Başkanı İçerde. Çorum' da yavaş yavaş can derindeler. Yozgat, faşizmin saltatı altında. Brakin Anadolu' yu, İstanbul' un göbeğindeki Şişli camiiinden cenazenin bile kaldıramıyorsunuz faşistler izin vermediği için. Mecidiyeköy' den geçemiyorsunuz.

Demirel Azınlık Hükümeti döneminde 3 CHP İl Başkanı, 4 CHP İl Gençlik Kolu Başkanı, 2 CHP' li Belediye Başkanı, bir CHP Milletvekili öldürüldü. Öldürülen öteki CHP' lilerin sayısı ise, parmak hesabını filan çoktan geçti. Ama Sayın Ecevit hala Demirel' e yalvarmakla, bir AP-CHP Koalisyonu kurma sevdası peşinde koşmakla meşgul.

Nice faşist cani cezaevlerinden tereyağdan kıl çekilir gibi kaçırılmışken, devrimci iki çocuğun idamı için Meclisin ötek toplantılar düzenlemesi girişimlerini bulunacağı söyleniyor.

Son olarak da Kemal Türkler' in öldürülmesi az bulunmuş olacak ki, şimdi de Bakırköy Savcısı (her kimse arı) etiyile DİSK' in kapatılmasına kalkışılıyor.

Hey yaradım!.. Adamlar açık açık işçi sınıfına meydan okuyorlar vallahi.

Nerden alıyolar bu cesareti dersiniz?.. Tabii nereden alacaklar, demokratların, yurysereçerçerçer, kolun dağınıklığından... Sağ; seriatçısından, rıfkısına kadar tam bir kenetlenme içinde. Ama sol'.

Kema' Türkler' in o görkemli cenaze törenine bu gelme yürekliliğini göstermeyen Ecevit' in hala anti-faşist bir cephenin öncülüğünü yüklenmesini filan hayret. Nasil göndem yünürken, ah bir bilseniz... yüzbinlere işçi, faşizme karşı, inançlı yürekten, el ele, kol kola, ve içti, 1 Mayıs Bayramı kutlanıyordu sanki. Egemen güçlerce iki yıldır yasaklanan 1 Mayıs Bayramı kutlanıyordu. Kapatılan TE' in Genel Sekreteri Şaban Ormanlar' ta birlikte yürüyorduk, işçilerin o coşkulu haykırışlarına katılarak.

Hangi güç kapatabilirmiş bre DİSK' i? Bakırköy Savcısının filan hadidini mi düğmü? Hodri meyan!.. Yigitte Demirel' in kendi çıkışın ortaya...

Şaban Ormanlar' la da o yürüyüş sırasında, yüzbinlerin kenetlenmesinde bakıp, 12 Temmuz günü bu sütünlarda çıkan bir yazında sözünü ettiğim "Seçim Partisi" önerisi üzerine konuştuk. Nelere kadar olduğumuzu düşün-dük.

ostları!.. Kemal Türkler' in o görkemli cenaze töreninde de, seçimi gözlemlemek gelmeyelim... CHP ve Ecevit fenomeni artık aydınlığa çıkmıştır. Devrimci sol güçlere, 1971 öncesinin mantığı ve değerlendirmesiyle bakmalıyım. Halen nefsi müdafaa durumunda bırakılmış, canını dişine takarak bütün Anadolu düzeyinde yığılma direnen, faşizme dövmüş, onu geriletken yüzbinleri hesaba katmayan bir yaklaşımdır. Olsa olsa faşizmin aramızdan yeni kurtulan almasını hızlandırır. Şaban Ormanlar arkadaş, "Yüreğinden katliyorum Seçim Partisi önerisine" diyor. Göyist, anarşist, bölücü gibi sıfatlarla sol güçler arasında yapay bir ayrımı yaratmaya çalışarak, faşizmin oyununa düşmek demektir. Faşizme karşı mücadeleye, örgütlenmeye, bunu artık hepimiz biliyoruz. Bugünkü kaugamız, bağimsız proletar hareketin iktidarı kaugamız değil. Anti faşist

(Devamı 7. Sayfada)

Devrimci Metal-İş'in KAVEL'de aldığı yetkiye, Maden-İş ve Çelik-Sen itiraz etti

DÜN 6. İŞ MAHKEMESİNDE YAPILAN DURUŞMAYI 216 İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI KAVEL'DEN 204 DEVRİMCİ METAL-İŞ ÜYESİ İZLEDİ. İTİRAZ EDEN DİSK'E BAĞLI MADEN-İŞ VE BAĞIMSIZ ÇELİK-SEN VEKİLLERİNİN MAHKEMEYE GELMEDİKLERİ GÖRÜLDÜ.

HABER MERKEZİ Devrimci Metal-İş Sendikası'nın KAVEL'de 17 Temmuz 1980 tarihinde aldığı yetkiye DİSK'e bağlı Maden-İş ve Bağimsız Çelik-Sen itiraz etti. 6. İş Mahkemesi'nde yapılan duruşmayı 216 işçinin çalıştığı KAVEL'den 204 Devrimci Metal-İş üyesi izledi. Devrimci Metal-İş'in aldığı yetkiye itiraz eden Maden-İş ve Çelik-Sen vekillerinin mahkemeye gelmedikleri görüldü.

KAVEL'de 2 Haziran'da toplu sözleşmenin süresinin sona ermesinden sonra, yetki için başvuran Devrimci Metal-İş Sendikası 17 Temmuz'da yetkiyi almıştı. Yasal itiraz süresi içinde, DİSK'e bağlı Maden-İş ve Bağimsız Çelik-Sen Devrimci Metal-İş'in aldığı yetkiye itiraz etti.

Enerji-Der Genel Başkanı Hicri Saraçoğlu:

"İktidar kurtarılmış işyerleri yaratıyor"

ANKARA (DEMOKRAT) Enerji-Der Genel Başkanı Hicri Saraçoğlu, iktidarı kurtarılmış işyerleri ile ilgili belirterek, "TEK'de binaların girişine asılan listelere göre kurum çalışanları işyerlerine sokulmuyor" dedi.

Saraçoğlu, yaptığı açıklamada, ülkede tüm demokrat kamu çalışanları üzerinde uygulanan baskı kıym ve sığınların doymak bilmeyen bir istihlal sürdüğüne ve iktidarı yasalarla ve mahkeme kararlarına uymadığını işaret ederek, "İşyerleri faşist saldırılara hedef olmakta, can güvenliği ortadan kaldırılmakta, kurtarılmış işyerleri ilan edilmektedir" şeklinde konuştu.

TEK Personel Dairesi Başkanlığı'nın bulunduğu binanın girişine 42 kişilik bir liste asıldığını bildiren Enerji-Der Genel Başkanı listede isimleri bulunan TEK çalışanlarının bu daire başkanlığına girmesinin yasaklandığını kaydetti.

Saraçoğlu söz konusu 42 kişinin tümünün önce personel dairesinde çalışan ve 3. MC tarafından sürülenler olduğunu, aralarında önceki dönemin personel dairesi başkanı ve şube müdürleri olan bürokratların da bulunduğunu söyleyerek açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Haklarında hiç bir yasal kasıtlı durumun bulunmadığını bu TEK çalışanları, sadece düşüncelerinden dolayı özlük hakları için bise kendi kuruluşlarına sokulmamak ta, sakıncalı ilan edilmekte, hasta olanlar personel dairesinden yapılan hastaneye kaldırılmak için bise içeriye alınmamaktadır."

Tüm TEK çalışanlarının özlük haklarında doğan gerekler için serbestçe girip çıkarak bir birime, bir kısım çalışanların hiç bir yasal dayanağı olmadan sakıncalı ilan edilerek sokulmaması kamu kuruluşlarında keyfiliğin ve ilericili düşüncelerin dışmanlığı devlet eliyle hangi düzeylere çıkarıldığını açıkça göstermektedir."

Öte yandan Süt Endüstri Kurumunun 12 işyerinde çalışan 1200 işçi ile Yem sanayii işyerlerinde çalışan bin işçi adına yürütülen görüşmelerinde uyuşmazlık sonuçlandırılmıyken, söz konusu işyerlerinde de greve gidileceğini açıkladılar.

YITIK Nüfus Cüzdanı 15.7.1980 günü Yozgat'ta yitirilmiştir. Gecersizdir. ALI KAMER KURT

Faşistler tarafından kaçırdıkları öldürüldü. Anısı faşizme karşı mücadeleye ve halkımızın kalbinde yaşıyor.

HAVZA, SULUOVA, MERZİFON, TURHAL, AMASYA'DAN DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

"Hayat Tuzaklarda, kan uykularda Vurulduk ey halkım unutmaz bizi". Bursa-Mustafa Kemal Paşa'da 29.7.1980 günü faşistlerce katledildi. Anısı yaşıyor.

İSTANBUL'DAN YURTSEVER DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

KAVEL işçileri: "İşyerimizde hangi sendikamızın yetki alacağı doğrudan doğruya bizim sorunumuzdur. Biz, Devrimci Metal-İş'e üye olarak, bizim adımıza toplu sözleşme yapma yetkisini Devrimci Metal-İş'e verdik."

6. İş Mahkemesi'nde, dün yapılan duruşma öncesi, birer dilekçe veren, 204 Devrimci Metal-İş üyesinin, duruşmayı müdahil olarak izleme talepleri mahkemeye kabul edildi. Arkadaşları adına konuşan 17 senelik KAVEL işçisi Bekir Özcan şunları söyledi:

"KAVEL'de hangi sendikamızın yetki alacağı doğrudan doğruya bizim sorunumuzdur. Biz, hepimiz Devrimci Metal-İş üyesiyiz. Yani biz işçiler, bizim adımıza toplu sözleşme yapma yetkisini Devrimci Metal-İş'e verdik. Maden-İş ve Çelik-Sen'in yetkiye itirazı sonuçsuz kalacaktır."

Devrimci Metal-İş'in KAVEL'de aldığı yetkiye itiraz eden Maden-İş ve Bağimsız Çelik-Sen vekillerinin mahkemeye gelmemeleri üzerine, duruşmaya bir başka gün devam edilmek üzere ara verildi.

Halkevleri Olağanüstü Genel Kurulu bugün yapılıyor

ANKARA (DEMOKRAT) Halkevleri Olağanüstü Genel Kurulu bugün toplanıyor. Kasım ayında yapılan 9. Olağan Genel Kurulda, içlerinde devrimci halkovçiler ile Devrimci Demokratik Birlik' in yer aldığı "Devrimci Halkovçiler" listesi büyük çoğunlukla seçilmiş, yönetim kurulu haziran ayı başlarında da olağanüstü genel kurul kararı almıştı.

Halkevleri yöneticileri Olağanüstü Genel Kurul' la ilgili olarak şu açıklamayı yaptılar:

"Olağanüstü Genel Kurulumuz, devrimci demokratik insanların birliğini pekiştirecek, kitlelerin kültür evi olan halkevlerinin daha etkin ve yararlı insanlarla donatılmasını sağlayacaktır. Atatürk'ün kurduğu bu örgütte, Atatürk'ün son zamanlarda hepтен çığnayan anti-kapitalist ve anti-emperyalist ilkelelerinin savunulması ve örgütümüzün güçlenmesi, Atatürk'ün doğum yıldönümü kutlama çalışmalarının düzenlenmesi üzerine görüşmeler yapılacaktır."

Fındık-İş üyesi işçiler:

FİSKOBİRLİK 'TE

1200 İŞÇİ İŞTEN

ATILMAK İSTENİYOR

BULANCAK-GİRESUN (DEMOKRAT)

Yeni bir Tarih yaratmak istendiği ve kurulan 8 kişilik "İşten atma komitesi" nin Ağustos ayından itibaren kendilerini atmaya başlayacağını belirten işçiler, "bizi işsizliğe ve açlığa mahkum etmek isteyenlere karşı direneceğiz" dediler.

Bulancağ' ta, 5500 işçinin üye olduğu Fındık-İş Sendikası'nın, 9-10-11 ve 12 nolu şubelerine üye işçiler, Genel Müdürlüğün 1200 kadar işçinin işten çıkarılması hazırlıklarında olduğunu belirterek Sendika Genel Merkezi'nde düzenlenen basın toplantısında, "Fiskobirlik'te yeni bir Tarih yaratmak isteyenlere tüm gücümüzle karşı koyacağız. Bizleri işsizliğe ve açlığa mahkum etmek isteyenlere karşı sonuna kadar direneceğiz" dediler.

İşçiler basına yaptıkları açıklamada; "İşsizliğin, baskının, işkencelerin ve zamların alabildiğine yoğunlaştığı bu dönemde AP Hükümeti şimdi de gözlerini Fiskobirlik'e dikti. Yeni toplu iş sözleşmesine gireceğimize günlerde, eski sözleşmemiz yasal olarak fesh-

Bir dönem hakkında 8 milyon lırayı aşkın vergi kaçakçılığı iddiasıyla ihtiyati hacir kararı bulunan Avukat Kemal Göksele 2MC döneminde Çukobirlik Hukuk Müşaviri olduğu sırada şimdiki Başbakan Süleyman Demirel ile birlikte çalışıyor.

"TÜRKİYE BİR VERGİ CENNETİDİR"

Dört avukatın sözleşmesi feshedilirken

Vergi kaçakçısı olduğu önesürülen bir kişi Çukobirlik Hukuk Müşaviri yapıldı

Adana'da Hikmet Savat'ın Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilmesinden önce Çukobirlik Hukuk Müşavirliği sözleşmesi olarak çalışan Adana Barosu Avukatlarından Kemal Ayman, Hümlü Özgül, Jale Akçapınar ve Gazanfer Şahin'in birlikte olan sözleşmelerinin feshedildiği ve işyerlerinde bulunan kuruma ilgili tüm vekaletnamelerinin Avukat Kemal Göksele'ye teslim emelendirildiği bildirildi.

Demirel Hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte yeniden Çukobirlik Hukuk Müşavirliğine atanan Avukat Kemal Göksele'nin vergi kaçakçılığı iddiasıyla geçen yıl tüm mal ve gelirlerine "İhtiyati hacir kararı" alınmıştı. Adana Defterdarlığı Ziya Paşa Vergi Dairesi Müdürliğine Çukobirlik Genel Müdürlüğüne 9208 sayılı ve 23.11.1979 günü "acelle" rumuyla gönderilen bir yazıyla şöyle denildi:

"Dairemiz G-23081 hesap numarasına kayıtlı gelir vergisi mükellefi Kemal Göksele adına ihtiyaten tahakkuk eden 8.315.144, lıralı gelir vergisi ve kaçakçılık cezası için ihtiyati hacir kararı alınmıştır. Ödevinin Müdürlüğünde ve bağlı tüm kooperatiflerinde hak ve alacakların ile alacak senetleri mevcut ise 6183 sayılı kanunun 79. maddesi gereğince hacir konularak neticenin bildirilmesi rica olunur."

Yazının altına da zamanın Çukobirlik Genel Müdür Vekili İbrahim İçerde'nin "gereğini süratle yapalım" diye bir not düşmüştü.

Ancak iktidarı değişmesinden ve Adana AP Milletvekili adayı Hikmet Savat'ın Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilmesinden hemen sonra Avukat Kemal Göksele'nin mal ve gelirlerine konan hacir kararının kaldırıldığı ve kendisinin de Birlik Hukuk Müşavirliği'ne yeniden atandığı bildirildi.

Adana Defterdarlığı Ziya Paşa Vergi Dairesi Müdürliği'nce Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne "İhtiyati hacir kararı" konulduğuna biddiren yazının fotokopisi,

ADANA (DEMOKRAT) Adana'da Hikmet Savat'ın Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilmesinden önce Çukobirlik Hukuk Müşavirliği sözleşmesi olarak çalışan Adana Barosu Avukatlarından Kemal Ayman, Hümlü Özgül, Jale Akçapınar ve Gazanfer Şahin'in birlikte olan sözleşmelerinin feshedildiği ve işyerlerinde bulunan kuruma ilgili tüm vekaletnamelerinin Avukat Kemal Göksele'ye teslim emelendirildiği bildirildi.

Demirel Hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte yeniden Çukobirlik Hukuk Müşavirliğine atanan Avukat Kemal Göksele'nin vergi kaçakçılığı iddiasıyla geçen yıl tüm mal ve gelirlerine "İhtiyati hacir kararı" alınmıştı. Adana Defterdarlığı Ziya Paşa Vergi Dairesi Müdürliğine Çukobirlik Genel Müdürlüğüne 9208 sayılı ve 23.11.1979 günü "acelle" rumuyla gönderilen bir yazıyla şöyle denildi:

"Dairemiz G-23081 hesap numarasına kayıtlı gelir vergisi mükellefi Kemal Göksele adına ihtiyaten tahakkuk eden 8.315.144, lıralı gelir vergisi ve kaçakçılık cezası için ihtiyati hacir kararı alınmıştır. Ödevinin Müdürlüğünde ve bağlı tüm kooperatiflerinde hak ve alacakların ile alacak senetleri mevcut ise 6183 sayılı kanunun 79. maddesi gereğince hacir konularak neticenin bildirilmesi rica olunur."

Yazının altına da zamanın Çukobirlik Genel Müdür Vekili İbrahim İçerde'nin "gereğini süratle yapalım" diye bir not düşmüştü.

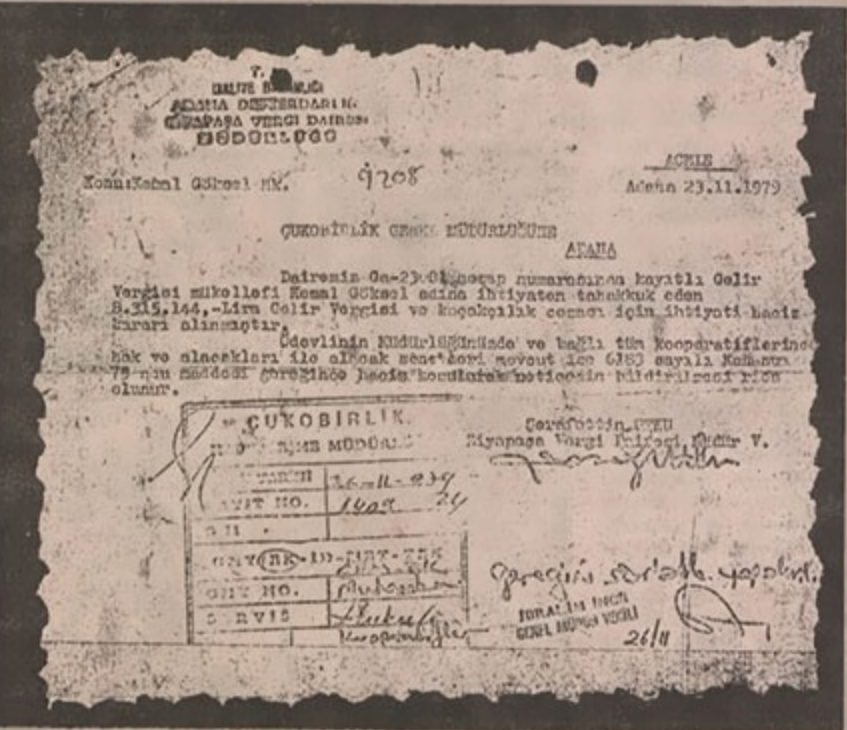
Ancak iktidarı değişmesinden ve Adana AP Milletvekili adayı Hikmet Savat'ın Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilmesinden hemen sonra Avukat Kemal Göksele'nin mal ve gelirlerine konan hacir kararının kaldırıldığı ve kendisinin de Birlik Hukuk Müşavirliği'ne yeniden atandığı bildirildi.

Bir borçtan dolayı mahcup olup satışına karar verilen 9 adet Murat 131 345 ve 10 adet kapalı 117.000 TL 10 adet Murat 131 Arka kapı 345 ve 10 adet 130.000 TL ceman 247.000 TL muhammem kıymetli cins ve miktarları yazılı mahcupların halen bulunduğu Söğütöçesme Cd. Yavuztürk Sk. 44/A Kadıköy adresinde açık arttırma ile satılacaktır.

Birinci satış günü 7.8.1980 saat 17.45-18.00 arası yapılacaktır. Bu güne talip çıkamaz teklif edilen flat muhammem kıymetli 75'ni bulmazsa 8.8.1980 günü aynı yer ve aynı saatte yapılacak ikinci ihalede en çok flat verene hake oluncaya değince damla pulu ve delia. İhtiyati alıcısı alt olduğu, satış günü talipillerin satış mahallinde satış memuruna maraçaatları ilan olunur. 24.7.1980 (Basın-5585)-1039

İSTANBUL (6) NCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN MENKUL SATIS İLANI Dosya No:1979/9595

Bir borçtan dolayı hacizli olan aşağıda cins, miktar ve muhammem kıymetleri yazılı mallar satışa çıkarılmıştır. Birinci açık arttırma 7.8.1980 tarihine müsadif perşembe günü saat 15-15.15 arasında Sanayi Mah. Sultan Selim Caddesi No: 4/2 Levantte yapılacak ve o günü kıymetlerinin 75'ine istisnai bulunmadığı takdirde 8.8.1980 Cuma günü aynı yerde ve aynı saatler arasında ikinci arttırma yapılarak en çok flat verene alıcısı alt olacaktır. Bu satışın icra dosyasında görüleceği ve satış şartnamesinin icra dosyasında görüleceği, masraflı verildiği takdirde istenilen bir örneğinin gönderileceği, ihale damga pulu ile taltallay rüsumunun alıcısı alt bulundugu, daha fazla malumat almak isteyenlerin dosya numarasıyla icra memurluğuna müracaatları ilan olunur. 300.000, TL. Muhammem kıymetinde 34 RP 280 Plakalı 8 Tekerlekli navalı fren tertibatlı kapalı kasa romork can karlıdır (Basın-5584)-1038

Adana Defterdarlığı Ziya Paşa Vergi Dairesi Müdürliği'nce Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne "İhtiyati hacir kararı" konulduğuna biddiren yazının fotokopisi,

OYAK-Renault'da grev başladı

BURSA (THA) MESS ile DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşmazlık sonuçlanmaması üzerine Oyak-Renault Otomobil Fabrikası'nda çalışan Maden-İş üyesi 266 işçi dün saat 17.00'de grev uygulamasına geçtiler. Fabrikada 2166'ı işçi ve 336'ı büro elemanı olmak üzere toplam 2500 kişinin çalıştığı bildirildi.

Oyak-Renault Otomobil Fabrikası'nda 29 Temmuz Salı günü grev oylaması yapıldı ve 756'ya karşılık 1547 "grev evet" oyu çıkmaması üzerine Maden-İş Sendikası Oyak-Renault Otomobil Fabrikası'nda greve çıkma hakkını kazanmıştı.

Maden-İş Sendikası 13'ncü Bölge Temsilcisi Özcan Pekgen, yeni toplu sözleşme dönemi tarihinin 1 Eylül 1979 tarihinde başladığını ve sendika olarak 7 aydır MESS'e yaptıkları görüşmelerden sonuç alamadıklarını söyledi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

Pekgen, sözleşme tasarımlarında işçi ücretlerinin birinci yıl için 50, ikinci yıl için 60 lira zam istediklerini bunların dışında 500 bin lira izin, bayram ve yakaak parası istediklerini, buna karşılık MESS'in ücretlere birinci yıl için 59 lira, ikinci yıl için 42 lira zam yapmasını önderdiğini belirterek "bunu kabul etmemiz mümkün değil. Çünkü bizim istediğimiz zamlar bile bugünkü Türkiye şartlarında altındadır" dedi.

“Osman Mehmet Önsoy işkence ile öldürüldü”

“THKP—C Savaşçıları” davasına devam edildi

İşçileri" n edildi

Gemlik MHP ilçe Sekreteri öldürüldü

1 - Depresyon 2- Eş - Er - Aya -
3- Slovak - ad, 4 - pe - it - Ali
5 - Omuz - araD 6 - Tezyin - Me.
7 - Mostra - 8 - Uran - ki -
9- Kin . Ana.

OLUM TUNELLERİNE GİDEN KORİDOR. İKİ YANDA NİCE YURTSEVERE İŞKENCE-NİN BUTON İNCELİKLERİNİN GÖSTERİLDİĞİ HÜCRELERE AÇILAN SOĞUK YÜZLÜ KAPILAR. UTANÇ KAPILARI... AMA, BU KÜÇÜK ANITKABR'E GERÇEK NİTELİĞİNİ KAZANDIRAN DA GALİBA BU KAPILAR OLMUŞ...

DÜNYANIN BELKİ EN KÜÇÜK AMA EN GÖRKEMLİ ANITKABRİ

ATIŞ POLİGONU

ANITKABİR'DE
KİYILAN NİKAH...

Aralarında ünlü ozan Vaptsarov'un da bulunduğu altı yurtsever insanı kurşuna dizdikleri 23 Temmuz 1942 günü, bir de nikah kıydı dünyanın en küçük, ama en görkemli bu Anitkabir'inde. Hemde ölüm cezasının yerine getirilmesinden, namuluların ateş kumasından biraz önce. Bir evlenme töreni düzenlenmiş. Papazlı, tanıklı, sağıklı, konuklu. Bütün törenler tasmamam yerine getirilerek. Tören düzenlenerek.

Gerçekten, inanılır gibi değil. Bu kutsal Anitkabir'in bir odasında, biraz sonra kurşuna dizilecekler için silahlarını temizler, namululara kurşun sırerlerken, hemen bitişikteki odada da, sanki insanlara alay ederlermiş gibi, Gestapolar bir nikah töreni düzenlerlermiş. Bir tutuklu için. Papazlar, İncil'den bölümler okurlar, güya insanları kutsar, dualar ederlermiş. İnanılır gibi mi kolay kolay?

Ölüm cezasına çarptırılmış, bir-razdan tünellerden birinde kurşuna dizilecek Anton Popov, gene tutuklu bir yoldaşı Rositsa Manolova ile evlenmiş.

Denilenlere bakılırsa, belki cellatların yürekli birazıcık olsun yumasar da, çocuğun birkaç gün daha yaşamasına fırsat tanımır düşüncesiyle, bu evlenme işini hem arkadaşları hem de parti desteklemiş. Üstelermiş. Ne ki, cellatların yürekleri öyle kolay kolay yumuşar mı?

Garnizonun papazı çağırılmış nikahı kıymak üzere. Şu yazgıya bakın ki, Anton Popov'un sağdıci da, iki ikibüyük ay önce, bu tünellerde infaz mangalarına örnek olabilmek için, arkadaşlarının üzerine ilk kez tetik düşüren adam, tabancasını ateşleyen adam, Yüzbaşı Radev. Taa 1925'ten bu yana nice yurtsever, nice devrimcinin kanına girmiş biri. Ve acıdır, dizilerinin yerlerinde polisler döldürmüş. Jandarmalar döldürmüş.

Nikah kıymış, dualar okunmuş ve çiftler, omuzlarının üzerinden çatılmış asker şingilleri altında sarılıp öpüşmüşler. Lakin, bu sarılıp öpüşme "kutsal" İncil'de belirtilmiş gibi yaşam boyu sürecek bir beraberliğin mutluluk sarıması, öpüşmesi değil. Birazdan kurşuna dizilecek gidecek iki genç insanın vedalaşması, ayrılık kucaklaşması...

Nitekim, faşistler Anton Popov'u nikah odasından apar topar alıp, hemen ölüm tüneline sürüklemişler.

Polis tutanaklarına da geçmiş bu olay.

Silah zoruyla eşinden koparılmış Anton Popov, ölüm tüneline girince, sanki her şey çok olağanmış gibi, arkadaşlarına dönmüş.

—Elveda yoldaşlar!... diye haykırış vargücüyle.

—Elvadaaaa!... diye bağırış yoldaşları.

Ve hep beraber bir özgürlük türküsüne başlamışlar. Coşkulu. Bilerek. Aynı anda da tetikler düşürülmüş, ateş kummuş namulular. Polis kayıtlarında Anton Popov'un son mektubu da var.

"Sevgili anneciğim!" diyor son mektubunda. "Sevgili kardeşim... Sevgili bacım... Öylesine güzel, öy-

"Atış Poligonu"nda kurşuna dizilmiş yüzlerce devrimciğin biri. Ünlü Bulgar ozan Nikolay Vaptsarov

Nikolay Vaptsarov, Boyka Vaptsarova ve Anton Popov. Vaptsarov ve yakın arkadaşları gazete-ci yazar Popov 23 Temmuz 1942'de kurşuna dizilen altı kişiden ikisidir.

lesine aydınlık bir dünya için uğraştım, savaşım ki... Uğrunda ölmem, bir özeri olarak bile değerlendirilemez. Aranızdan ayrılışım sözünü etmeğe bile değmez...

ÖZGÜRLÜĞÜN BEDELİ

Bedelsiz kazanılmıyor özgürlük. Galiba bedelsiz kazanılan şeylerin bir değeri de olmuyor...

Bu küçük, ama gerçekten görkemli Anitkabir'in öyküsü, öylesine uzun ki... Özgürlüğün bedeli... Anton Popov'la birlikte kurşuna dizilen genç Petir Bogdanov da, "Halkımın acılarıya yaşayageldim. Ve halkımın özgürlüğe kavuşacağı günleri yaklaştığını sezmeyin, yurdumun da artık bir mutluluklar diyarı olacağına inanmanın huzuruyla, bu uğurda ölmekten onur duyuyorum" diye bağlanmış son mektubunu...

Georgi Minçev ise, son mektubunda, "Canım insanlarım!..." diyor. "Çok seviyorum sizleri. Yurdumu sevdiğim kadar çok..."

27 Ocak 1943 günü aynı tünellerden birinde kurşuna dizilen he-

mi 19 yaşındaki bıyıklı yeni terlemiş delikanlı Petir Kırakov, özgürlük uğrunda ölüm yolunda "Benim adımı da hatırlayın" derken, başka neyi anlatmak istemiş olabilir ki?

Sevgilisine son mektubunda şunları yazmış

"Göğsün gururla kabarsın bir tanem. Sevgiliğim benim. Bir özgür-

lük savaşına gönül verdiğin için övünebilirsin. İnan ki, şimdi ölümüne götürüleceğim dakikayı hücrede, özgürlük şarkıları söyleyerek bekliyorum."

Ve mektubunu şöyle bağlamış:

"Özgürlük savaşında düşen bütün savaşçılar... Adımla, benim de aralarına katıldığım savaşçılar... Adlarıyla sonsuza kadar yaşasınlar, sonsuza kadar varolsunlar!..."

Ünlü ozan Vaptsarov da "Hep yurduma, halkıma hizmet ettiğimin bilinciyle çalıştım, yaşadım. Pisnam değilim. Hiç kimseden de lütf beklemiyorum" diye bitirmiş son mektubunu.

Dünya şirinde adı, bugün Lorca ile Desnos ile Nazim ile birlikte anılan büyük ozan Vaptsarov'un da anitkabiri, bu küçük ama görkemli anitkabirmiş. Daha 33 yaşındayken bu tünellerde kurşuna dizilmiş, o da 23 Temmuz 1942'de.

ÜNLÜ OZAN VAPTSAROV, SON ŞİİRLERİNİ BU ANITKABİR'DE YAZMIŞ

Son şiirlerini de bu Anitkabir'de yazmış. Ölüm tünellerinde. Hücrede. Sorgu ve işkencelerden çıkıp geldi de köşesi çekildi mi, not defterine, sigara paketlerinin arkalarına, eline geçen kağıt parçacıklarına dörtlükler yazmış. Kim bilir, şiir onun için bir yeni güç, bir yeni dayanak bir yeni yoldaş mı?

Babası da Makedonyalı bir eski devrimciymiş Vaptsarov'un. Önce gemi makinisti olarak hemenbitümler denizleri dolaşmış. Birçok işe girmiş çıkmış sonra. Ve hep, politik eylemleri yüzünden işsiz kalmış. Karısına adanmış, "Ölmeden Önce" adlı son şiirinde

"Ölümün lafı mı olumsuz kavgada
"Ben vurulursam yarımı bir başkası alır!"

diye bitiriyor birinci dörtlüğü. Garnizondaki mahkemede hüküm okunduğu gün, ölüme götürülmelerinden birkaç saat önce, not defterinin bir yaprağına yazdığı ikinci dörtlükte de şöyle diyor

"Kurşun, ölüm ve sonra... kurtla, böcekle çürüyecek gövdeniz. Bunda akıl dışı bir yan yok. Boralı, fırtınalı günlerde de seninle yitirdim halkı, biz. Çünkü seni seviyorduk, seviyoruz yine çok!..."

Kurşuna dizildiği gün, öğleyin, saat 14'te yazdığı şiir ise:

"Bazan geleceğim uyurken sen
Beklenmez bir konuk gibi uzaklardan...
Bırakma beni sakın dışarda
Ah... Sakın kilitleme kapıyı..."

Gürlüğü etmeden girerim. Otururum uslu uslu
Karanlıkta dikerim gözlerimi güzel yüzüne
Sonra dolunca bakışların seninle
Öperim seni ve çekip giderim."

(Türkçesi: Özdemir İnce)

Ayrılık şiiri

mi 19 yaşındaki bıyıklı yeni terlemiş delikanlı Petir Kırakov, özgürlük uğrunda ölüm yolunda "Benim adımı da hatırlayın" derken, başka neyi anlatmak istemiş olabilir ki?

Sevgilisine son mektubunda şunları yazmış

"Göğsün gururla kabarsın bir tanem. Sevgiliğim benim. Bir özgür-

Faşist cinayet ve katliamlar unutulmaz!..

-3- Demirtaş CEYHUN

ALTI YURTSEVER İNSANIN KURŞUNA DİZİLDİĞİ 23 TEMMUZ 1942 GÜNÜ, BİR DE NİKAH KİYILMIŞ DÜNYANIN EN KÜÇÜK, AMA EN GÖRKEMLİ ANITKABİRİNDE...

FAŞİSTLER ANTON POPOV'U NİKAH ODASINDAN APAR TOPAR ALIP HEMEN ÖLÜM TUNELİNE SÜRÜKLEMİŞLER. POLİS TUTANAKLARINA DA GEÇMİŞ BU OLAY. SİLAH ZORUYLA EŞİNDEN KOPARILMIŞ ANTON POPOV, ÖLÜM TUNELİNE GİRİNCE, SANKİ HER ŞEY ÇOK OLAĞANMIŞ GİBİ, ARKADAŞLARINA DÖNMÜŞ, "ELVEDA YOLDAŞLARI!..." DİYE HAYKIRMIS VARGÜCÜYLE.

DÜNYA ŞİİRİNDE ADI BUGÜN LORCA İLE DESNOS İLE, NAZİM İLE BİRLİKTE ANILAN BÜYÜK OZAN VAPTSAROV'UN DA ANITKABİRİ, BU KÜÇÜK AMA GÖRKEMLİ ANITKABİRİMİŞ. DAHA 33 YAŞINDAYKEN BU TUNELLERDE KURŞUNA DİZİLMİŞ O DA.

Nikolay Vaptsarov'un doğduğu kasaba olan Bansko'daki evinin önünde dikilmiş heykeli. Her yıl, ozanın doğum ve ölüm yıldönümlerinde heykelin önünde törenler düzenlenmektedir.

BİR FABRİKA KURACAĞIZ

Nikolay VAPTSAROV

Bir fabrika kuracağız, duvarları beton, sağlam, kocaman bir fabrika! Kadın erkek, tüm halk, kuracağız fabrikasını hayatın!

Ölür çocuklarımız zehirli, pis kokular içinde, yoksul gecelerinde, güneş yüzü görünmeden! Dünya bir hapishane! Kadın erkek, kuracağız fabrikasını hayatın, direne direne!

Ölür çocuklarımız soluk kesen, pis kokular içinde, güneşe susamış gözleri açık gider çocuklarımız. Ya biz ne yaparız? Umursamaz, boyun eğe, susarız. Susarız utanmadan!

Şu ördüğümüz ağırlarda kanımızdır akan ağır ağır, bizim kanımız, iletici damarlarımız, kanımızdır can veren hayata, hayatı yoluna koyan. Oysa siler süpürür bizi hayat, sürükler alır götürür bizi. Bizse, isteksiz bakarız ona, bakarız ona aval aval. Biz kazdık kayaları tırnaklarımızla, granitler içinde tünelleri biz açtık, biz kuzattık demiryollarıyla yeryüzünü, biz bulup çıkardık toprağın bağrında ne varsa!

Antenler örür telleriyle gökyüzünü, gökdelenler saplanır kalır sislerin içine, daha da yukarlarda, daha da, uzayda, çelik kuzgunlar uçuşlar durur!

Açık konuşalım, yoldaşlar: Benim uğurluğa bir sözüm yok! İyice koyalım kafamıza şunu: Uygurluk değil bizi canımızdan bezdiren, amacımız hiç de onu yıkmak değil.

Bir fabrika kuracağız, duvarları beton, sapasız, kocaman bir fabrika! Kadın erkek, tüm halk, kuracağız fabrikasını hayatın, çocuklarımız için!

(Çev.: A. Kadir-Ali Meriçboyu)

DUVARLARDA SEYREK DE OLSA RASTLANAN "TÜRLERE ÖLÜM" TÜRÜNDEN SLOGANLARI İSVEÇ'TE. NAZİ EĞİLİMLİ KUZAY DEVLET PARTİSİ (NRP) 'NİN DE DESTEKLEDİĞİ "MİLLİYETÇİ" RAGGARELERİN YAZDIĞI, İLERDE DAHA TATSİZ OLAYLARIN YAŞANMA OLASILIĞI ANLATILIYOR. RAGGARELER ADAM DÖVÜYÖR, POLİSE KARŞI GELİYOR YARGI ERKİNİ LAÇKALAŞTIRIYORLAR.

"Milliyetçi" raggarelere karşı devlet gevşek bir tutum izliyor

Kitle iletişim ağının etkisi büyük İsveç'te. Bu nedenle, punkçuluk üzerine dört sütunluk başlık önemli. Ben orada olduğum günlerde, TV, cinsel şiddet olgusunu yansıtan bir film gösterdi. Bu filmin etkisi hemen görüldü. Hemen bir gün sonra, saat 02'de metro girişini kapayan görevli genç kadına 17-18 yaşlarında üç kişinin saldırısı ve cinsel özgürlüklerin olduğu bir ülkede, kadına tecavüz edildiği anlaşıldı. Bu işin ayrıntıları toplanırken, akşam gazetelerine yirmi yaşında başka bir kadının da, gişesinde, Stokholm'de bir parkta tecavüz uğradığı haberleri veriliyordu.

Hadi, diyelim ki Türkiye'yi açıklayacak bazı nedenler var. Ama oturmış sosyal yapıyla, özgürlükleriyle, ekonomisiyle "cennet" ülke deyimini kazanan, İsveç'e neler oluyor? İsveç toplumu sarsan olaylar bu denli değil. Biz gezilerinde en çok ilimizi çeken bir kaç örnek yetiniyoruz. İsveç'te "tavlamak" anlamında kullanılan bir sözcükten esinlenen yaşları 20-35 dolaylarında "Amerikan hayranı gençler" var. Özellikle 1960 model giyimleri, saç biçimleri ve Amerikan otomobilleriyle topluma yönelik eleştirilerini dile getiriyorlar.

Adam dövüyorlar, hastanelik ederek. İsveç'te çok önemsenen "polise karşı gelme" olayını dileddikleri yerde çığırıyorlar. Savaşları karşılarına karşılarında ceket çığırarak, votka içerek, savdıkları küfürlerle yargı erkini laçkalaştırıyorlar. Yaratılan polislerin bile, yargı etkilemediği söyleniyor. "Sö-dertal je olayı" buna kanıt olarak gösteriliyor.

RAGGARELERE KARŞI GEVŞEK BİR TUTUM izlenmesinin ana nedeni bu "çocukların biraz haşın" de olsalar "milliyetçi" oluslarına bağlanıyor.

İSKANDINAV ÜLKELERİNİ TEK BİR devlet gibi düşleyen bir örgütlenmiş zihniyet. Kuzey Devlet Partisi (NRP). NRP, bu "Haşın" Amerikan hayranlarına "Yurtsever gençler" diye sahip çıkıyor. Tıpkı bizde olduğu gibi. "Devlet güçlerine yardımcı milliyetçi-Müslüman" gençler denildiği gibi.

Aynı günlerde, bir direktan immeyi reddeden 16 yaşındaki bir Türk çocuğu "polise karşı" gelme gerekçesiyle, basını güncelle oyalarken, bu raggarelerin ölesiye dövüldüğü bir Süryani canını hastanede kurtarıyor ama raggarelere yargı erki hoşgörülle yaklaşıyor. Bu olayda yaralanan polisler bulundukları halde "polise karşı gelme" eylemini dikkate almıyor yargı erki.

İsveç'te Türklerin topluca yaşadıkları yerler var. Öteki yerleşim alanlarına göre daha farklı oluşları, hemen göze çarpıyor. Stokholm'un kıyılarında, birer getto biçimine dönüşme adayları var yerler. Türkiye'den özellikle siyrialilerin "politik sığınma" istekleri geliyor.

Bu nedenle, 1976'da İsveç hükümeti tek yanlı vize uygulamasını devreye alır. Ama yine de başa çıkamaz. Türkiye'den gelen politik sığınma istemlerinde bulunanların, çoklukla yerleştikleri bir yer de: Rinkeby.

Yeni adıyla: Turke by.

"TÜRLERE ÖLÜM"

İşte Rinkeby'de "gidiyoruz Gürhan'la birlikte: metroda yürüyen, tırmanan merdivenlerle çıkıyoruz yukarı. Biraz ileride bulunan blok apartmanlara yöneliyoruz. Daha birkaç adım atmadan, karşımdan bir kadının gelişi göze çarpıyor hemen. Başının bağlı olduğu ve elbiselerinin altındaki pantolon Gürhan'la beni göz göze getiriyor.

"—Şöyle yürü, birlikte fotoğrafını çekelim, çaktırmadan diyor Gürhan:

Yöneltiyorum ya, kadın uyanık. Hemen alıyord ve elinde ta-

şığı iskemle eskisini, başının üzerine çevirerek, sırtını dönüyor bize. Tatsız bir sonucu başlatmamak için, oradan iraklaşıyoruz.

Biraz ileride, Gürhan gösteriyor:

"Türlere ölüm" sözcüğü İsveççesini "Türlük" sözcüğünün üzerine karalanmış ve altına çingene sözcüğünün ayrı bir renk yazılmış olması düşüncesi değiştiriyor.

Bu işleri, İsveç'te Nazi eğilimli (NRP) Kuzey Devlet Partisinin de desteklediği "milliyetçi" raggarelerin yaptığı ve ileride daha tatsız olayların yaşanma olasılığı anlatıyor bana.

OTOBUSUN İÇİ VE GAMALI HAC

Bir otobüsteyiz. Uluslararası üne ulaşmış değerli fotoğrafçı ozan Lütfi Özkök'ün evine gidiyoruz. Otopüsün içinde gamalı haça benzeyen bir işaret göze çarpıyor. Yanında: NRP simgesi var. Nazi olduklarını gizlemeyen bu örgütün seçilme şansını olmadığından, seçimlerde seslerini duyuramıyorlar, ya da ortaya çıkmıyorlar, deniliyor.

450 bin tirajlı "Fih Aktuel" adlı, haftalık en büyük erkek dergisi (yani açık-saçık kadın fo-

Stockholm sokaklarında çalgıcılar

toğrafları ve seks mektupları yayınlayan bu dergi) 1978'de, bu partinin Nazi eğilimli bildirisini yayınlıyor. Ne var ki, direktan immeyi reddeden 16 yaşındaki çocuk olayını pek abartan İsveç yargı erki, bu bildiriyi gömmezlikten geliyor.

İşte adının "Rinkeby" sonradan "Turke by" olan bu yerleşim alanında görüldüğü eğilime, Lütfi Özkök'e giderken bir otobüsün içinde de karşılaşmak çok şaşırtıcı doğrusu beni...

İSVEÇ'TE ULUSCULUK

Bugün İsveç'te örgütlü bir terör yoktur. Ne var ki kapitalist sistemin toplumsal örgütlenişinde ve ikibinli yıllara gelinirken bir "milliyetçilik" akımını besleyen etkenler vardır. Örgütsüz de olsa, belli göçmen topluluklara (yeryüzü gurbetçilerine) yönelik çıkışlarla karşılaşmaktadırlar. Kendilerine "Raggareler" sözcüğünü yakıştıran ve kurulu İsveç toplum düzeninin, yeni göçlerle yeni bir insan modeli arayışlarına açıldığını sindiremeyen güçlerden söz edilebilir.

Bunlar ve arkalarındaki sistemin temsilcileri elbetteki bir yandan yeni kölelerin emeklerinden artık değerlerini alacaklar öte yandan da göçmen toplulukların, yurtsuz oluslarını pek de kaba-göven bir biçimde hatırlatacaklardır. Çıkışlarının salt gerekçesi, yeni göçmen işçilerin yüklerine korku salmak olayı gibi düşünülemez kuşkusuz. Temelde, sermaye çevrelerinin yüreklerinde yeni korkular filiz sürmektedir. Ve bu korku çemberi daraldıkça, yeryüzü üzerine yayılmış sistem bir bütün olarak tarih sahnesine çıkmaya hazırlanan yeni itici güçlere bir ikileme hem egemen olma, hem de engel olma yolları araştırmaktadır.

YERYÜZÜ GURBETÇİLERİ ve İSVEÇ
Yazar: Tekin SÖNMEZ

SARI LACİVERTLİ BAYRAK

Nitekim, ben orada olduğum günlerde, Yabancı Bürosu Şefi, Kijell Ober şunları açıklıyordu:

"Her gün yüzlerce telefon ve mektup alıyoruz, tümü de ortak bir kalemde çıkmış gibi, düşünceleri dile getiriyor. 'Bizim sarı-lacivertli ulusumuz ne olacak?'

Ayrıca, telefonla ya da mektupla bize başvuranların adları ve adresleri olmadığı gibi yazmalarına gerekçe yaptıkları konular da tümüyle "Svenska Dagbladet" gazetesinden okudukları oluyor..."

Bilindiği gibi, adı geçen gazetenin çoğunluk okuru İsveç'te iş çevreleri ve zenginler. Bayrağı sarı-lacivertli olan İsveç'i, en çok düşünenler İsveç'in geleceğini sürekli ipotek altında tutmaya çalışan sermaye sınıfı olduğu pek güzel anlaşıyor böylece. Telefonların ve mektupların dozu, öylesine şiddetli anlatımlara yöneliyor ki, bunlar, zaman zaman "... işi ölüm tehdidine dek götürüyor" bulundukları sözlerine ekliyor yabancı Büro Şefi, Ober.

Gazetecinin ilginç sorusu: "İsveç'in Kuzey İrlanda'ya benzer yönü var mı? oluyor.

ESMER SARIŞIN

Bilindiği gibi, Yabancı Büro Şefi, başlı olduğu kurum, politik göçmenlerin sığınma gerekçelerini inceleyerek, ya oturma izniyle ödüllendiriyor ya da sığınma izni veremeyerek cezalandırıyor. Son yıllarda binlerce başvuru ve binlerce oturma izni, daha çok gelenekçi İsveç çevreleriyle tutucu sermaye çevrelerinin tedbirin etmişe benzer.

Ne var ki, genel olarak İskandinav ülkelerinde yaşayan toplulukların, sarı-siyah karşıt görüşleri belli oluyor. Esmer, kara saçlı kara gözlü olmak, bu fiziksel dış görünüm, İsveç'teki önyargıyı su yüzüne çıkarıyor hemen.

Danimarka sınırını geçemez İsveç polisi sıkı bir arama yaptı. Her zaman yaparmış bunu, Bulundugumuz vagon aktarma yaptığımız Kopenhag'dan bu yana "pulman" düzenlemesini andırıyor. Bu nedenle, tüm sarı-siyahlı doludur koltukların arasında kalmış bir kaç siyah saçlı-esmer genç göze çarpıyor. Bunların Ortadoğulu (belki de Türkiye'li) oldukları ilk bakışta anlaşılıyor sanki. Giyimlerinde de bir belirleyicilik var.

İsveç polisi bu sözünü ettiğim esmer-siyah saçlı yolcuların daha başka kimsenin çantalarını didikledi.

YARIN:
MARDİN'DEN
STOKHOLM'E

● TSKK'nun belirlediği ve Türk-İş yönetiminin kabul ettiği esaslara uymayıp, sözleşmelerini kendi başlarına sonuçlandırmaya çalışan, ancak işverenlerle kaçınılmaz olarak uyuşmazlığa düşen bir çok sendikaların da ellerindeki son yasal silahı kullanıp aldıkları grev kararları Bakanlar Kurulu tarafından 90 güne varan sürelerle ertelendi.

207 iş yerinde 54 bin 822 işçi grev sürdürüyor

24 Ocak kararlarından sonra toplam 420 işyerinde 74.219 işçinin katıldığı grev uygulaması olmuştur. Bunlardan 19.397 işçinin çalıştığı 213 işyerinde süren grevler sona ermiş, 54 bin 822 işçinin çalıştığı 207 işyerinde ise grevler halen sürmektedir. Süren grevlerin konfederasyonlara göre dağılımı şöyledir;

Konfederasyon	İşyeri sayısı	grevdeki işçi sayısı
DISK	180	49.358
TÜRK-İŞ	15	4.849
BAGIMSIZ	12	615

DISK'e bağlı sendikaların yetkili bulunduğu 180 işyerinde grevde olan 49 bin 358 işçinin, sendikalara ve işyerlerine göre dağılımı şöyle:

SENDİKALAR	İŞYERİ SAYISI	GREVDEKİ İŞÇİ SAYISI
T.Maden-İş	67	21.018
Tekstil	52	15.109
Genel-İş	5	6.418
Hürriyet-İş	6	2.755
Gıda-İş	6	1.673
Dev Maden-Sen	1	1.366
Yeraltı Maden-İş	2	914
Bank-Sen	28	859
Olevis	5	672
Keramik-İş	3	590
Petkim-İş	1	120
Basın-İş	1	60
Sosyal-İş	2	44
T.İ.S.	1	20

Türk-İş'e bağlı sendikaların halen grevde olduğu işyerleri ve işçi sayılarının sendikalara göre dağılımı da aşağıdaki gibidir.

SENDİKALAR	İŞYERİ SAYISI	GREVDEKİ İŞÇİ SAYISI
Kristal-İş	5	4.010
Likar-İş	3	322
Çimse-İş	1	109
Tek Gıda-İş	1	100
T.Genel-İş	1	97
Petrol-İş	1	76
Ağaç-İş	1	75
Tez Büro-İş	1	45
Muğ.Maden-İş	1	15

Bağımsız sendikaların yetkili olduğu 12 işyerinde, 615 işçinin yürüttüğü grevlerin sendikalara göre dağılımı da şöyledir:

SENDİKALAR	İŞYERİ SAYISI	GREVDEKİ İŞÇİ SAYISI
Tüm Metal-İş	2	205
Beton-İş	1	100
Otomobil-İş	2	91
Dev Olevis	3	65
Turizm-İş	1	24
Töbhis	2	19
İlbank-İş	1	10

Demokrat Çocuk

Çocuk parkı

Sizin için Güven Parkı gittik, Kuşulu Parkı gittik. Ankara'daki parklardan sözlükçü. Yurdumuzun hemen hemen her yerindeki parklardan yakındık sizler adına sizin için.

Dört bir yanımız parklarda donatılmışı dedik. Bu kimin görevi? Bu görev yerel yönetimlerin, belediyelerin çocuklar. Ama biz istemesini bilmezsek, belediyeler böyle işi kendilerinden yaparlar mı dersiniz? Hani bir söz vardır; Ağlayan çocuğa meme verilir mi? İşte öyle, sizde park istediğinizi duyurun. Duyurmakla kalmayın, ısrarlı olun, çevrenizdeki kişilerin sizler adına çalışmasını sağlayın.

Yalnız parkların birkaç kay, iki salıncağa açılması yeterli mi? Örneğin, Ankara'da park sayısı hiç de fena sayılmaz. Belediye başkanları çocuklara biraz ilgilendiler. Ama çocuklar, parkların sayısının artması kadar, parkların geliştirici, düşündürücü, zevkli oyuncağılarla dolu olması da önemli olmalı sizin için. Neden her parkta bir eğitimcinin sorumluluğunda kocaman oyuncaklar olmasın? Bu kocaman oyuncaklara neden binalar, okullar, arabalar yapmıyorsunuz? Kocaman bir oyuncak tren olsa, onun içine binerek neden onu çalıştırmasını öğrenmeyesiniz? Fena mı olur, ne dersiniz?

O zaman hedefimizi şöyle belirleyelim! Eğitici ve geliştirici oyuncaklarla dolu oyun alanları, çocuk parkları için Belediyeleri görevle sizler çağırın.

Demokrat Çocuk
Konur Sok. 24/19
KIZILAY/ANKARA

Güneş Ağabey

Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'a bağlı olarak kurulan

Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu 24 Ocak kararlarının bir devamıdır

24 Ocak'ta açıklanan kararlardan önemli bir kısmı doğrudan işçi haklarına yönelik bir nitelik taşıyordu. Zaten enflasyon hızının azaltılması veya tüketimin kısıtlaması denilince akla gelen şey, emekçi halk kesimlerinin alım gücünün olabildiğince düşürülmesiydi. Bu da iki şekilde olabildi: Halkın kullandığı temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarına yüksek zamlar uygulamak ve bununla da yetinmeyip, paranın sürekli değer kaybetmesiyle birlikte alım gücü büyük oranda azalan, emekçi gelirlerinin artışı engellemek.

Hükümet yetkililerince bile pervasızca "bordo mahkumları" olarak nitelenen devlet memurları, zaten gelir düzeylerini ilerletecek bir mücadelenin, sendika, toplu sözleşme gibi araçlarından yoksundular. Bu açıdan işverenleri ve hükümet yetkililerini asıl tedirgin edenlerin işçiler olması doğaldı. Kaldı ki, 24 Ocak kararlarının hemen ardından, yeni bir toplu sözleşme dönemine giriliyor ve yüzbinilerce işçinin süreleri dolmuş toplu sözleşmelerinin yeni haklarına yönelmesi bekleniyordu. Örneğin, yalnızca kamu kesiminde çalışan ve Türk-İş'e bağlı sendikalara üye bulunan yaklaşık 700 bin işçinin, yeni hakları için sözleşme masasına oturacakları, anlaşamadıkları takdirde ise yüzlerce işyerinde birden greve çıkacakları bir dönemin başlangıcıydı bu.

Devletin işveren olarak, çok sayıda büyük sendikayla toplu sözleşme imzalamak zorunda kalacağından, bu gerçekleşmezse

bir çok kamu işyerinde grevleri göze almak durumunda kalacağından ki, bu sürecin baştan denetim altına alınması düşüldü.

İşte bu hesapların bir sonucu olarak, kamu iş yerlerinde sürdürülecek toplu sözleşme görüşmelerinin merkezileştirilip, tekelde yürütülebilmesi için Başbakanlığa bağlı bir Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu (TSKK) oluşturuldu. Bu kurulun hükümet adına denetlenmesi görevi de, bu konuda en yetkin kişi olması nedeniyle, eski MESS Başkanı Turgut Özal'a verildi.

Başbakanlık TSKK'nın karşısında ise görüşmeleri işçiler adına tekelden yürütmeye aday Türk-İş vardı. Gerçi, işçilerin haklarını savunma konusunda konfederasyonlarına pek de güvenmeyen çok sayıda sendika vardı ama, Hükümet Türk-İş işbirliği, bu sendikaları tespit edilecek "temel ve genel esaslar"la uymak konusunda ikna edilebilirdi. Nitekim, Hükümet ile Türk-İş'in üzerinde ortaklaşa anlaşacakları esaslara uymaya aday olan sendikalardan, örneğin Türk-İş Genel Başkanı Denizci'nin sendikası Tek Gıda-İş, sözleşmesini bu "cendere"den en kolay geçirebilen sendika oldu. Söz konusu esaslara uymaya razı göstermeyen DİYF-İş gibi birkaç büyük sendikamın ise sözleşmeleri sürünmede kaldı.

TSKK'nın belirlediği ve Türk-İş yönetiminin kabul ettiği esaslara uymayıp, sözleşmelerini kendi başlarına sonuçlandırmaya çalışan, ancak işverenlerle kaçınılmaz olarak uyuşmazlığa düşen bir çok sendika-

nın da, ellerindeki son yasal silahı kullanıp aldıkları grev kararları Bakanlar Kurulu tarafından 90 güne varan sürelerle ertelendi. Yani açıkçası, şöyle denilmek isteniyordu, Türk-İş'e bağlı sendikalara ve bunların üyesi işçilere: "Sizin istediğiniz kadarını değil, bizim verdiğimiz kadarını alıp bununla yetineceksiniz. Fazlasını ister ve bununla zorlarsanız, bunun için bütün yollar kapamıştır. Kendi başınıza sözleşme yapmaya kalkarsanız, sözleşmeniz askıda kalmaya mahkumdur. Grev gitmeye kalkarsanız, bunun için uzun süre beklemek zorunda kalırsınız. Bunu da beklemeyip, direniş kalkarsanız, yasa dışı iş yapmış olursunuz."

Nitekim, DİYF-İş kendi görüşmelerini kendisi sürdürmeye başladığı andan itibaren hızla uyuşmazlık aşamasına geldi, grev kararı aldı, ve anında grevi, Bakanlar Kurulu tarafından "ülke sağlığı ve milli güvenlik" gerekçesiyle 30 gün ertelendi.

Şu sıralar TSKK ile yapılan görüşmelerin son aşamasına gelindiği bildiriliyor. En son olarak da Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, Başbakanlık TSKK'nın toplu sözleşme görüşmelerinde devreden çıktığını açıkladı. Buna neden olarak da, artık "genel ve temel esaslar"ın belirlenmiş olduğu ve geriye kalanın yalnızca tek tek sendikaların ikili görüşmelerle bu esasları kendi sözleşmelerine geçirmeleri olduğu belirtil-

81 bin işçi greve çıkmak için erteleme sürelerinin dolmasını bekliyor

274 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Greve ve Lokavt Yasası'nın 21. Maddesi Bakanlar Kurulu'na memleket sağlığı ve milli güvenlik" gerekçesiyle grevleri erteleme hakkı tanımaktadır. Bu yasa uyarınca, Bakanlar Kurulu grevleri birinci kez 30 gün, ve eğer isterseniz ikinci kez 60 gün daha erteleyebilmektedir.

Bir grevin başlatılma zamanı, o grevin başarısı açısından önemlidir. Çünkü grev bir yönüyle, işvereni, vermeye yanaşmadığı bir takım hakları vermeye zorlamanın bir aracıdır. Bunun için de grevin başlatılma zamanının, işvereni en zor durumda bırakacak bir zaman olarak seçilmesi doğaldır. Bu durumda, bir grevin 90 güne varabilen bir süreyle ertelenmesi, o grevin başarısı şansını zayıflatmakta, ve işverenin eline koz vermekle aynı şeydir.

Eğer, hem işveren durumunda ol-
ma, hem de grev

erteleme yetkisine sahip bulunan devletin kendisiyse, bu kamu işyerlerinde yasal olarak ekonomik demokratik mücadele vermenin tamamen hükümetin arzusunca bağlı olması sonucunu doğurur. Hele, o hükümet, işçilerin elde etmeye çalıştıkları sosyal ve ekonomik hakları olabildiğince sınırlı tutmaya çalışıyor ve hatta bu politikasını resmi kararlarla da destekliyorsa... İşte 24 Ocak kararları ile son zamanlarda sık sık yaşanan grev erteleme kararları arasında dağılımı budur.

Ocak ayından bu yana, Bakanlar Kurulu kararıyla ve "ülke sağlığı ve milli güvenlik" gerekçesiyle ertelenen grevlerin sayısı 47'yi buldu. Bu grevlerin bir kısmı ilk kez 30 gün süreyle ertelenirken, bir kısmı da ikinci kez 60 gün süreyle daha ertelendi. Bu erteleme kararları sendikalara işyerlerine ve işçi sayılarına göre dağılımı yandadır.

TOPLAM 90 GÜN SÜREYLE ERTELENMİŞ OLAN GREVLER

SENDİKA	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
DISK Genel-İş	Batman Belediyesi	400
DISK Maden-İş	Baştaş	165
DISK Maden-İş	Tekfen	420
DISK Maden-İş	General Elektrik	1100
DISK Maden-İş	Temel Enerji	361
DISK Maden-İş	Simko	490
DISK Petkim-İş	Fako	220
DISK Petkim-İş	Abfar	55
DISK Petkim-İş	Pfizer	160
DISK Maden-İş	Perfektüp	500
DISK Yeni Haber-İş	PTT	4000
DISK Olevis	Oteller	700
Türk-İş Hava-İş	USAŞ	620
Türk-İş Tek Gıda-İş	Eskişehir Fırıncıları	370
Türk-İş Tek Gıda-İş	İzmit Fırıncıları	400
Türk-İş Tek Gıda-İş	Paksoy	450
Türk-İş Petrol-İş	Akdeniz Gübre	800
Türk-İş Çimse-İş	Mardin Çimento	351
Türk-İş Petrol-İş	ATAŞ	350
Türk-İş Petrol-İş	TPAO	7500
TOPLAM	20	19.412

İLK KEZ VE 30 GÜN SÜREYLE ERTELENMİŞ OLAN GREVLER

SENDİKALAR	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
DISK Keramik-İş	Adana Çimento	850
Türk-İş Selülöz-İş	SEKA	15000
Türk-İş DİYF-İş	Demiryolları	45000
Bağımsız Ekmek-İş	Sakarya Fırıncıları	400
TOPLAM	4	61.250

Törpülenmek istenen haklardan biri de işçilerin kıdem tazminatları

İşçi sınıfının kazanılmış haklarından biri olan kıdem tazminatları, gerek sermaye çevrelerinin gerek iktidarın önemli hedeflerinden biri haline gelmiştir. Bugün kamu ve özel kesimin işçilere olan kıdem tazminatı borçları milyarlarca liraya ulaşmıştır. Sermaye kesimi ve devlet mevcut krizlerini atlatacak için enflasyonu engellemek doğrultusunda çırpındıkları bu dönemde, işçilerin kıdem tazminatı hakkına bütçütün düşman kesilmişlerdir.

KIDEM TAZMİNATLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Kıdem tazminatlarına yönelik saldırının ilki, bunların vergilendirilmesi istemesi şeklinde oldu. Mayıs Bakanlık tarafından yayımlanan 125 numaralı tebliğ ile, her hizmet yılı için 30 günlük tutarın üzerinde yapılan kıdem tazminatı ödemeleri, vergiye tabi tutulacaktır. Bu tasarıya karşı gelişen tepkiler ve Türk-İş ile yapılan uzun pazarlıklardan sonra Maliye Bakanlık 127 numaralı yeni bir tebliğ yayımladı ve 30 günlük süre esas alınarak, 24 yılın üzerinde yapılacak ödemeler vergiye tabi tutuldu. Gerek iş hukukçuları, gerek DISK gerek Türk-İş üyesi bazı sendikalar bu uygulamayı anayasaya aykırı olduğunu belirtiyorlar.

KIDEM TAZMİNATININ SINIRLANDIRILMASI GİRİŞİMLERİ

İşveren örgütlerinin kıdem tazminatlarının sınırlandırılmasına yönelik girişimleri oldu. Türkiye işveren sendikaları konfe-

derasyonu işverenlere gönderdiği "Teşkilatlanma, dayanışma ve Toplu Sözleşme Prensipleri" başlıklı talimatnamede "kıdem tazminatlarının daha fazla genişletilmesi ve pazarlık konusuna olumsuz etkisi" şeklinde ifade edildi. 1.7.1977 tarihinden önce verilen haklar aşılamayacaktır" denilirken, Odalar Birliği tarafından üye işveren örgütlerine yayımlanan bir genelgede ise kıdem tazminatlarına esas olacak sürenin arttırılmaması ve yeni işe alınan işçilerin kıdem tazminatlarının her yıl için 30 gün olması emrediliyordu.

Çalışma Bakanlığı tarafından son yasa tasarılarında ise kıdem tazminatının sadece emeklilik, yaşlılık ve malullük durumunda alınması öngörüldü. Böylece işçinin işveren tarafından istenilen kadar kıdem tazminatı talep etmesi hakkı elinden alınmış olacak.

NASIL ÖDENECEK?

Gazetelerde yer alan son haberlere göre, devlet kamu kesiminde çalışan işçilere tazminat borçlarını iki milyarı devlet tahvil-i ile olmak üzere, 15 ay

inde taksitli ödeyecek. Ödemelerin böylece gerçekleştirilmesi hem mevcut kaynaklar devletin gözünde "daha önemli olan alanlara aktarılabilir, hem de enflasyonun olumsuz etkisi, 15 ay beklemek durumunda bırakılan işçilerin üzerine yüklenir. Devlet tazminatlarını, bir bölümünü tahvil ile ödeyerek bunların hemen nakit paraya çevrilmesini geciktirmeyi hedefliyor.

KIDEM TAZMİNATI FONU

Bu arada kıdem tazminatlarının ödenmesi için bir fon kurulması konusunda da yasa tasarıları hazırlandı. Tasarıya göre kurulacak fon, işverenlerden kesilen primlerden oluşacak ve daha önemli devlet "taminatı" altında olacak. İşverenler tarafından uzun bir süredir talep edilen bu uygulama ile upki SSK primlerinde olduğu gibi, işverenler çok düşük bir faiz ödeyerek primlerini ödemeyen kendilerine finansman kaynağı yaratmış olabilecek ve özel kesimin kıdem tazminatı ödemelerinin süreci içinde devlete aktarılmasının şartları oluşturulacak

Radyo TV program haber

TV'DE YERLİ SİNEMA

22.30
Yönetmen: Özdemir Birel
Oynayanlar: Hakan Balamir, Tulin Onok, Altan Bozkurt, Auf Kaptan, Ali Şen

YUNUS EMRE-1

Film unlu üsuvv ve Emre, Hacıbektaş Veli halk ozanı Yunus Emre'nin, "Buğday mı istersin nin yaşantısını konu alıyor. Hacıbektaş Veli'nin dergahına yardım is- temek için giden Yunus yaptığı anlayarak geri döner ve nefes alır. Kendisine Tapıtkı Emre'ye gitmesi söylenir. Yunus F're'nin "Bir Lokma Bir İrka" felsefesinden öte, çok daha ağır basan toplumsal yönünü film yansıtmıyor. Üstelik yapmacık bilecek sahneler de var. Örneğin Yunus Emre'nin bir tek söyleyle bütün inanmayanların inanır olması gibi...

Olimpiyat Oyunları

Boks finallerinin canlı ve banttan verilmesiyle başlayacak yayın, 20.15'te futbol finali canlı yayın ve 00.15'teki madalya alanların görüntülenmesiyle sona erecek.

Eğlence

İzmir televizyonundan Tümay Dane'nin hazırladığı ve Defne Yılmaz'ın sunduğu "Curcuna" da işi German: Benim Şarkım - Ağlıyorsam Sen Aldırma", "Vedat Çetinkaya: Gördümse Seni Gurbet O Kadar Acı Ki", Aylin Urgal: "Sakın Ağlama Ardından Nedir Bu Halin", Yıldırım Çınar: "Kız Senin Derdinden Derbeder Oldum - Eşref", Neco: "Bir Artist-Sen Kimsin", Hülya Sözer: "Sen Beni Hep Mazi-deki Halimle Tanırsın - Yollarına Gül dök-tüm - Akşam Olur Sabah Olur Yar Gelmez" adlı parçaları ekrana gelecekler.

Radyodan Seçmeler

TRT I	TRT II	TRT III
08.40 Günaydın 09.05 Çocuk Saati 10.02 Arkası Yarı (Göl Elindükler) 10.22 Hafta Sonu 13.15 Saz Esitleri 15.25 Yörelirimiz: Folklorumuz 16.05 Hafif Müzik 16.25 Türküler 16.45 Şarkılar 17.00 Dilek Kutusu 21.05 Beraber ve Solo Şarkılar 21.30 Dinleyici Sesliye İstekler 22.05 Dinleyici İstekleri 23.15 Cumartesi-den Pazar'a	07.05 Solistlerden Seçmeler 08.00 Gün Başıyor 09.00 Bir Düden Bir Telden 09.40 Birimizin Dendi 11.00 Turizm Deyince 11.45 Sevilen Esitler 12.10 İle Buraklar 13.50 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları 15.00 Hafif Müzik Dünyasından 15.50 Halk Müziğinden Seçmeler 16.20 Arkası Yarı (Nona-6) 17.30 Beraber ve Solo Türküler 20.50 Türküler ve Oyun Havaları	08.00 Sabah Konseri 09.30 Merhaba 10.00 Müzik Süzöyü 11.00 Öğleye Doğru 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz 13.00 Müzik Köşesi 18.00 Gençler İçin 20.00 Düden Bugünden 22.09 Sinyo FM 24.00 Gece ve Müzik

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER	17.05 OLİMPİYAT OYUNLARI	19.40 İFTARA DOĞRU	20.15 OLİMPİYAT OYUNLARI	20.30 HABERLER	21.25 EĞLENCE	22.30 TELEVİZYONDA YERLİ SİNEMA	24.00 HABERLER	00.15 OLİMPİYAT OYUNLARI	01.15 KAPANIS
----------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	----------------	---------------	---------------------------------	----------------	--------------------------	---------------

SİZLERDEN

O DA ÇOCUKTUR

Biz sokakta oyun oynarken O çıkarır arabamın motorunu Sabah tan akşama kadar Söker, takar, Üstelik dayakla. Okumak ister bir kitap. Ne vakti var okumak için. Ne parası var almak için. Maç yaparken negeyiz Bir de onu düşünmüyoruz. O da neşeli mi? Bizim gibi Hayır! O sabah tan akşama kadar İsteyerek ya da istemiyerek Söker takar Çünkü zorunludur buna Geçindirmekti görevi ailesini O da çocuk değil mi? Onun oynamaya, koşmaya, okumaya, Haklı yok mudur? Çocukluğun en güzel günleri Çahmakla, dayakla Söküp, takmakla geçer. O da çocuktur. O da oynamalıdır. O da koşmalıdır. O da okumalıdır. Çünkü o da çocuktur.

İsmail (İlkokul 4) ANKARA

TATİL

Okullar kapandı. Yaz tatiline girdik. Kimimiz yaz tatilini denizde, kimimiz iş yaparak geçireceği. Bizim evimizin yanında işçiler var. Bu güneşin altında, iş yapıyorlar. Bu ağabeyleri görünce içim sızlıyor. Bu ağabeyler yaz tatilini çalışarak mı geçirecekler? Ya grev yapan amcalar? Haklılar grev yapmakta, çünkü çok az maaş alıyorlar. Tabii o zaman da grev yapıyorlar. Bu amcaların çocukları açlıktan ölecekler mi? Onların denize girmeye hakları yok mu? Onlar da bizim gibi bütün kış yoruldular. Biz istiyoruz ki, herkes yaz tatilini dinlenerek geçirsin.

N. GENÇ (İLKOKUL 3) İZMİR